

Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

(Regeringsbeslut 28, 2003-06-26, Fö2003/1456/MIL)

(Sju hemliga underbilagor)

INNEHÅLL

1. Militärstrategiska planeringsförutsättningar perioden 2005-2014 - Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor.....	3
1.1 Inriktning för perioden 2005-2014.....	3
1.1.1 Allmänt	3
1.1.2 Nationell förmåga.....	4
1.1.3 Internationell förmåga.....	6
1.2 Försvarsmaktens huvuduppgifter och krav på förmågor i olika avseenden	7
1.2.1 Bakgrund	7
1.2.2 Spårbarhetsredovisning.....	8
1.2.3 Försvarsmaktens operativa förmåga – krav och konsekvenser.....	8
1.2.4 Konsekvenser för förbandsutveckling, materielutveckling och försvarsindustri.....	19
2. Försvarsmaktens utveckling perioden 2005-2014 – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor.....	20
2.1 Forskning och teknikutveckling (FoT) 2005-2014.....	20
2.2 Beskrivning av funktionernas utveckling 2005-2014.....	21
2.2.1 Allmänt	21
2.2.2 Ledning.....	22
2.2.3 Informationshantering.....	24
2.2.4 Underrättelse- och säkerhetstjänst.....	25
2.2.5 Verkan mot markmål	27
2.2.6 Verkan mot sjösmål.....	29
2.2.7 Verkan mot luftmål	30
2.2.8 Verkan på informationsarenan.....	32
2.2.9 Logistik.....	33
2.2.10 Skydd.....	34
2.2.11 Strategisk rörlighet.....	35
2.3 Insatsorganisationsöversikt 2005-2014 per funktion.....	36

3. Mål för Försvarsmakten 2008 – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor	37
3.1 Mål för insatsorganisationen 2008.....	37
3.1.1 Allmänt	37
3.1.2 Insatsorganisationsöversikt 2004-2008 per förbandstyp	37
3.2 Mål för grundorganisationen 2008.....	40
3.2.1 Grundorganisationen	40
3.2.2 Förbandsverksamhet	44
3.2.3 Utveckling av övnings- och utbildningsverksamheten.....	45
3.2.4 Personalförsörjning.....	46
4. Inriktning och mål för planeringen perioden 2005-2007 - Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor.....	50
4.1 Inriktning för planeringen 2005-2007.....	50
4.1.1 Utveckling av förmågor och insatsorganisation	50
4.2 Förslag till mål för verksamheten år 2005 och inriktning för åren 2006-2007 per verksamhetsgren (VG 1-4).....	51
4.2.1 Mål och inriktning för verksamhetsgren 1 (utbildning, planering m m).....	51
4.2.2 Mål och inriktning för verksamhetsgren 2 (materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling)	63
4.2.3 Mål och inriktning för verksamhetsgren 3 (insatser).....	71
4.2.4 Mål och inriktning för verksamhetsgren 4 (försvarsunderrättelseverksamhet).....	76
5. Förslag till finansiering perioden 2005-2007 (2008) – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor.....	78
5.1 Planeringsramar från regeringen.....	78
5.2 Plan för respektive anslag	78
5.3 Prognos för år 2004 samt perioden 2005-2007.....	80
5.4 Låneram för anläggningstillgångar	80
5.5 Avgifter och andra inkomster	81
5.6 Räntekontokredit och anslagskredit.....	82

Underbilagor

(Hemliga underbilagor insänds med HKV skrivelse 2004-02-27, H 23 383:80317)

- 2.1 (H) Tabell – Plan för materielanskaffning
- 2.2 (H) Tabell – Plan för anskaffning av anslagsfinansierade anläggningar
- 2.3 (H) Tabell – Plan för forskning och teknikutveckling
- ~~2.4 (H) Tabell – Förslag till bemyndiganderam~~
- ~~2.5 (H) Tabell – Beställningsbemyndiganden för materielobjekt~~
- ~~2.6 (H) Tabell – Beställningsbemyndiganden för anslagsfinansierade anläggningar~~
- ~~2.7 (H) Tabell – Beställningsbemyndiganden för forskning och teknikutveckling~~
- ~~2.8 (H) Tabell – Behov av beställningsbemyndiganden för år 2005~~
- 2.9 (H) Insatsorganisationsöversikt 2005-2014
- 2.10 (H) Spårbarhetsöversikt (förmåga – förband) med operativa konsekvenser
- 2.11 (H) Beredskapssättning 2008 och 2014
- 2.12 (H) Förbandsomsättningsplanering

1. Militärstrategiska planeringsförutsättningar perioden 2005-2014 - Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

1.1 Inriktning för perioden 2005-2014

1.1.1 Allmänt

De säkerhetspolitiska och militärstrategiska förutsättningarna för Sverige har i grunden förändrats och förbättrats under den senaste tioårsperioden, framförallt genom utvidgningen av Nato och EU, samt utvecklingen för övrigt i Europa och i vårt närområde. Den vidgade hotbilden innebär dock risk för att ickestatliga aktörer använder avancerade vapen och asymmetriska metoder. Detta har medfört förändrade krav på Försvarsmakten.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen har också medfört att fokus ändrats från traditionellt nationellt försvar till ett ökat ansvarstagande för multinationell krishantering. Förband från olika länder måste kunna genomföra gemensamma operationer i hela konfliktskalan.

En annan säkerhetspolitisk trend är säkerhetshot och våld riktat mot civila delar av samhällen i västvärlden till följd av kriser i vår omvärld. Detta medför krav på Försvarsmakten att kunna ställa resurser till samhällets förfogande för att bidra till skydd mot våld och terroristhandlingar eller vid svåra påfrestningar i fred.

Grundläggande förutsättningar för förändringsarbetet utgörs av den militära alliansfriheten och totalförsvarsplikten. Inriktningen i det korta och medellånga perspektivet utgår från bedömningen att ett konventionellt militärt väpnat angrepp mot Sverige inte är sannolikt. På lång sikt kan det dock inte uteslutas att förutsättningarna för internationell säkerhet och stabilitet kommer att förändras i en negativ riktning. Angrepp kan ta sig former som i olika avseenden kommer att ha förändrats relativt dagens uppfattningar. Försvarsmakten måste därför upprätthålla grundläggande kompetens och förmåga för att vid försämrade förutsättningar i vår omvärld och efter successiva politiska beslut, kunna utveckla sin förmåga att möta olika former av väpnade angrepp mot Sverige.

För att Försvarsmakten skall kunna lösa sina uppgifter i närtid och över tiden utgöra ett effektivt medel för genomförande av svensk säkerhetspolitik och medge handlingsfrihet i val av medel och metoder, är ett fortsatt förändringsarbete i nära samverkan med Nato nödvändigt, såväl under den kommande försvarsbeslutsperioden, som framgent. All interoperabilitetsutveckling sker i princip inom Nato och utgör också grunden för den militära utvecklingen inom EU. Kraven på gemensamt ansvarstagande som följer av det svenska medlemskapet i EU är den mest drivande faktorn för svenska bidrag i multinationell krishantering.

Den fortsatta reformeringen av Försvarsmakten skall genomföras mot en långsiktig målbild. Den internationella insatsförmågan skall under försvarsbeslutsperioden stärkas i kvalitativ bemärkelse med vidmakthållande av dagens volym. Försvarsmakten skall inleda förnyelse mot en långsiktig nationell förmåga och kompetens till väpnad strid.

Målsättningen är att successivt omvandla det tidigare invasionsförsvaret till ett mindre men högkvalitativt och flexibelt insatsförsvaret som kan verka i en föränderlig hotmiljö. Syftet är att på lång sikt nå en struktur som bättre motsvarar framtida krav på operativa förmågor och delförmågor. Härvid är ökad rörlighet i sammansatta förband och hög precision i verkanssystem avgörande egenskaper för att kunna verka i framtida insatsmiljöer. Utvecklingen mot det nätverksbaserade försvaret (NBF) utgör en viktig förutsättning. Inriktningen är att på lång sikt utveckla modulärt uppbyggda förband.

Inriktningen mot ett ökat engagemang i internationella insatser innebär krav på förmåga att kunna medverka i fredsframtvängande insatser, varvid krav på interoperabilitet är styrande. Förband i beredskap för internationella operationer skall utgöra en resurs även för nationella behov.

Vid utvecklingen av insatsförsvaret är det av väsentlig betydelse att utformningen av det (NBF) samordnas med den internationella utvecklingen inom området, och att svenska särlösningar undviks.

1.1.2 Nationell förmåga

Försvarsmakten skall upprätthålla en bas av insatsförband. Vissa insatsförband är placerade i förbandsgrupp 1-2 för att ha tillgänglighet "här och nu". för nationella och internationella behov. Resten av förbanden är placerade i förbandsgrupp 3-5 och skall vid ett försämrat omvärldsläge kunna utgöra en resurs för att höja Försvarsmaktens förmåga och uthållighet.

Försvarsmakten skall över tiden upprätthålla erforderlig förmåga att, inom ramen för de nya militärstrategiska förutsättningarna i Europa och vårt närområde, hävda Sveriges territoriella integritet, upptäcka och avvisa kränkningar av svenskt territorium och hantera incidenter av olika dignitet.

Resurser avdelas för kontinuerlig utveckling av kompetens och förmåga för att möta nya krav och behov på längre sikt. Utveckling mot ett nätverksbaserat försvar ger värdefulla bidrag till utvecklingen av samtliga funktioner och stridskrafter.

Hot kan dock uppstå till följd av kriser i omvärlden. Försvarsmakten skall härvid med begränsad uthållighet kunna skydda egna prioriterade anläggningar och verksamhet, kunna ställa tillgängliga resurser till förfogande för samhällets bekämpning av hot, våld, terroristhandlingar och andra asymmetriska hot som riktas mot

Sverige, samt i övrigt kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred. Försvarsmakten skall ha förmåga att genomföra territoriell ledning och kunna samverka med övriga aktörer i samhället på såväl central, regional som lokal nivå.

Försvarsmakten skall upprätthålla och utveckla grundläggande kompetens för och förmåga till väpnad strid i samordnade operationer i prioriterade områden och miljöer, samt anpassa personell och materiell kvalitet i förbanden inom ramen för principerna för differentierad beredskap¹. Detta ger Försvarsmakten förutsättningar att i händelse av ett försämrat omvärldsläge och efter successiva beslut av statsmakterna kunna utveckla den operativa förmågan att, med begränsningar i uthållighet, möta operationer av begränsad omfattning i ett område.

Försvarsmakten skall ha förmåga till utveckling mot nya krav och uppgifter. Försvarsmaktens utveckling, förnyelse och materielförsörjning, på kort och lång sikt, skall baseras på de operativa behoven nationellt och internationellt.

Försvarsmakten har idag en hög kvalitativ nivå vad avser dimensionerande system. Det viktiga är nu att med stöd av nätverkssatsningar knyta samman dessa system i syfte att nå synergieffekter och att fullt ut kunna utnyttja potentialen i de olika systemen. Dessutom krävs nya verkanskomponenter för ökad precision och möjligheter till graderad verkan.

Försvarsmaktens möjligheter till en gynnsam och flexibel materiell förnyelse hämmas främst av gårdagens materielförsörjningsprinciper med långsiktiga bindningar, liggande beställningar avsedda för en betydligt större organisation, samt betydande kostnader för vidmakthållande och avveckling av materiel. Strävan skall vara att söka internationell samverkan i materielförsörjningen.

Verksamheten som bedrivs skall möjliggöra långsiktig utveckling av bl a doktrin, taktik, teknik, utbildnings- och övningsmetoder. Försvarsmaktens deltagande i internationella insatser och övningar är ett viktigt medel för utveckling av förmågan till väpnad strid.

Försvarsmaktens kompetens och förmåga till väpnad strid skall vidmakthållas för att på lång sikt, i händelse av allvarlig och varaktig säkerhetspolitisk försämring och successiva politiska beslut, kunna utvecklas till att möta och genomföra mer omfattande operationer.

¹ För en närmare beskrivning av konsekvenser av differentierad beredskap, se bilaga 9 (H).

1.1.3 *Internationell förmåga*

Försvarsmaktens förmåga att bidra till internationella insatser ges fortsatt prioritet. Detta ställer krav på interoperabilitet, för behovet anpassad tillgänglighet och förmåga till väpnad strid. Krav som ställs vid fredsframtvingande operationer är dimensionerande vad gäller förmågan till väpnad strid. Utveckling av förmåga till väpnad strid och interoperabilitet genomförs med stöd av NATO:s partnerskapsmål.

Utveckling av arbetsmetodik och doktriner på operativ och taktisk nivå, samt tekniska standarder för multinationell krishantering sker i princip inom NATO och utgör också referensen för den militära utvecklingen inom EU.

Försvarsmakten skall bidra till att förebygga och hantera kriser, samt kunna medverka i fredsfrämjande insatser i Europa och globalt. Försvarsmakten skall kunna verka i hela skalan av uppgifter från förtroendeskapande och konfliktförebyggande åtgärder, humanitära, fredsbevarande till fredsframtvingade operationer.

I syfte att öka förmågan att bemanna förband i internationella insatser, skall de avtalsmässiga förutsättningarna utvecklas. De nationella principerna för bemanning och förbandssammansättning i övrigt, skall utgöra grunden för organisering av förband för internationella insatser.

De förband som hålls i beredskap för att lösa uppgifter internationellt, skall även kunna medverka i lösande av uppgifter nationellt. Strävan är vidare att vidmakthålla förbandet efter avslutad insats, för att utgöra en resurs för nationell krishantering och för att implementera vunna erfarenheter.

Sverige har som medlem i den Europeiska unionen en del i det totala ansvaret för utvecklingen av EU:s militära krishanteringsförmåga. De krav som följer av Sveriges medlemskap i EU utgör en viktig påverkansfaktor för Försvarsmaktens internationalisering och internationella åtaganden. Detta innebär att Försvarsmakten bör överse möjligheterna att bidra inom något eller några av de områden där EU framställer behov. Valda bidrag bör även främja Försvarsmaktens långsiktiga utveckling och nationella operativa behov.

1.2 Försvarsmaktens huvuduppgifter och krav på förmågor i olika avseenden

1.2.1 *Bakgrund*

Som grund för arbetet med underlag för försvarsbeslutet 2004 har Försvarsmakten definierat ett urval strategiska typsituationer, vilka beskriver miljö och övergripande förutsättningar inom vilka stridskrafterna antas kunna verka. Ett operativt koncept för Försvarsmaktens agerande inom ramen för respektive typsituation har utvecklats. Konceptet anger hur och med vilken ambitionsnivå i stort, som stridskrafterna avses lösa operativa och taktiska uppgifter.

Militärstrategiska planeringsanvisningar, prioriteringar, mål och risktagning har utarbetats och fastställts av Överbefälhavaren, som grund för ambition och inriktning i respektive planeringsalternativ.

Utgångspunkterna har varit:

- regeringens anvisningar inför försvarsbeslutsarbetet, de ekonomiska förutsättningarna för planeringen och regeringsbeslut 6, den 9 oktober 2003, avseende operativ förmåga i olika avseenden,
- läget inom Försvarsmakten, d v s tillståndet i insatsorganisation och grundorganisation, personal- och materielläge, förhållandet fasta och rörliga kostnader, samt beställningar avseende materielanskaffning och det planeringsbara utrymmet under de närmaste tio åren samt
- kostnadsberäkningar för personal, verksamhet, ledningsorganisation, grundorganisation, förbandsutveckling och materielutveckling.

Detta har sammantaget varit utgångspunkten för att definiera krav på förmågor² och delförmågor, samt krav på funktioner, förband och system. Dessa krav har därefter ställts i relation till möjliga resurser inom försvarsbeslutsperioden och bedömda resurser i tioårsperspektivet.

Med stöd av successiva analyser, samt olika slag av kostnadsberäkningar, har förslag till förändringar avseende resurser och krav efterhand lagts fram till Överbefälhavaren, för fastställande av inriktning för fortsatt planering.

Det sammanställda resultatet, bifogad spårbarhetsredovisning, utgör grund för detta planeringsalternativ. Spårbarhetsredovisningen beskriver mål och risktagning, samt vad Försvarsmakten i olika avseenden bedöms kunna åstadkomma med föreslagna förband och system i planeringsalternativet.

² Spårbarhetsarbetet definierar *krav på förmåga* som uppgift + betingelser. Förmåga innebär att ha kompetens och tillgängliga materiella resurser i erforderlig mängd för att kunna lösa en given uppgift under vissa givna betingelser.

1.2.2 Spårbarhetsredovisning

I underbilaga 2.10 (hemlig), spårbarhetsbilagan, framgår kopplingen mellan Försvarets uppgifter, krav på förmågor och delförmågor, krav på funktioner³ och krigsförband i strukturen för åren 2008 och 2014 i planeringsalternativet minus 3 miljarder.

./ 2.10

I spårbarhetsbilagan redovisas krigsförbanden fördelade till funktioner. Per funktion redovisas endast de insatsförband som krävs för att tillgodose kravet på operativ förmåga. Ytterligare förband och resurser som återfinns i förstärkningsorganisationen för t.ex. grundutbildning redovisas ej.

För uppgifterna 1, 2, 3a och 3b har följande metod tillämpats. Tabellen visar hur antalet förband kopplas mot de operativa behoven. Vad som anges i militärstrategiska planeringsförutsättningar samt de händelser som finns i den strategiska typsituationen leder till ett behov av förmågor. Dessa förmågor och delförmågor är sorterade i kolumnen "Förmågor" och utgör grunden för krav på funktioner som återfinns i kolumnen "Krav på funktioner".

Utifrån respektive krav på funktion återfinns de förband som skall kunna uppfylla dessa förmågekrav. Dessa förband är sorterade i kolumn "Förband 2008" och "Förband 2014". Förbanden redovisas under den/de funktion/er i vilka de bedöms mest bidra till önskade förmågor.

För uppgift 4 har en annan metod tillämpats. Målsättningen har varit att skapa ett instrument för att informera statsmakterna och för Försvaretsmakten att kunna inrikta och värdera utvecklingen inom funktioner över tiden i relation till efterfrågad operativ effekt. Dessutom har målsättningen varit att identifiera de kompetenser och förmågor som erfordras för att på lång sikt, d v s mer än tio år, kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer.

Förbanden utgör förmågebasen över tiden för att Försvaretsmakten på sikt skall kunna genomföra samordnade operationer och ha förmåga att lösa uppgifter inom taktisk ram. Övriga förband som är märkta med ett "K" anger en kompetens, d v s kunskap och färdigheter inklusive övning, viss materiel, personal etc.

1.2.3 Försvaretsmakten operativa förmåga – krav och konsekvenser

Överbefälhavarens inriktning för planeringsalternativet minus 3 miljarder kronor bygger på följande mål:

- Säkerställ avvägd förmåga till TI (uppgift 1) som är anpassad till det nya omvärldsläget bl a med hänsyn till utvidgningen av NATO och EU.

³ Definition av funktionerna framgår av kapitel 2.

- Öka ambitionen för bidrag till internationella insatser:
 - utveckla förmåga att medverka i fredsframtvigande insatser
 - vidmakthåll volym insatta förband till kontinuerligt cirka 1 000 och tempo-
rärt ytterligare 500 man samt
 - vissa förband skall kunna avdelas för snabbinsats.
- Säkerställ bibehållen kompetensbredd utifrån nuvarande förmågor och framtida behov.
- Säkerställ viss utveckling i kommande period (2008-2014) inom följande områden:
 - ledning, und/information och systemintegration,
 - intra- och interoperabilitet i förband och system samt
 - förmåga till långräckviddig precisionsbekämpning.

Planeringsalternativet bygger på följande risktagning:

- Genomförande av internationella operationer sker med temporär risktagning för TI (uppgift 1) och möjligheterna att möta uppkommen kris (uppgift 3a),
- sänkt beredskap till R 90 eller mer för huvuddelen av förbanden för internationella insatser,
- minskad volym och uthållighet i uppgift 3a "Uppkommen kris",
- ytterligare väsentlig reducering av förmåga, volym och uthållighet i uppgift 3b "Möta begränsade militära operationer", d v s volym och bredd av förband/vapenplattformar/redundans i funktioner samt
- sänkt utvecklingstakt:
 - viss reducerad ambition i NBF,
 - reducerade medel för FoT samt
 - utveckling och anskaffning av nya plattformar och verkansdelar senare-
läggs.

Uppgift 1. Hävda Sveriges territoriella integritet.

Krav på förmåga

Hävda Sveriges territoriella integritet, genom att ständigt kunna upptäcka kränkningar av sjöterritorium och luftrum i prioriterade områden och skydda egen verksamhet. Kunna avvisa kränkningar av mark- och sjöterritorium, samt luftrum och hantera incidenter.

Delförmågor

Kunna upptäcka hot mot Sverige och Forsvarsmakten: Inhämta och analysera den säkerhetspolitiska utvecklingen, aktörers verksamheter, förmåga och avsikter gentemot Sverige och Forsvarsmakten. Genomföra militärteknisk omvärldsbevakning med särskild inriktning på vårt närområde.

Kunna upptäcka kränkningar i luftrum och sjöterritoriet: I samverkan med andra myndigheter övervaka luftrum och sjöterritorium och vid behov följa alla rörelser inom ett avdelat större område alternativt två mindre för att upptäcka säkerhets-hot.

Kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer: Enskilt eller i samverkan med andra myndigheter genomföra insatser riktade mot verksamhet på marken, på och under havsytan, i luften, samt på informationsarenan.

Ständigt upprätthålla bevakning och skydd av Försvarens prioriterade verksamhet.

Anpassa beredskapen och efter indikation kunna avvisa kränkningar av luftrum, sjö- och markterritorium och hantera incidenter

Försvarens skall dessutom, med den förmåga som skapas enligt ovan, kunna bistå andra myndigheter vid skyddandet av viktiga samhällsfunktioner och infrastruktur vid hot eller insatser mot civila mål, samt även i övrigt kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred.

Försvarens skall med tillgängliga resurser kunna bistå andra myndigheter vid terroristbekämpning.

Detta stöd kan på begäran, efter erforderliga beslut av statsmakterna, komma att omfatta följande:

- teknisk övervakning av område, informationssystem, kommunikationssystem,
- delge tillgänglig information och beslutsunderlag,
- skydd och bevakning av område och objekt,
- mark-, luft- och sjötransporter av personal och/eller utrustning,
- förstärka civila ledningsresurser med stabspersonal,
- förstärka civila myndigheter med NBC och EOD-enheter,
- förstärka skyddet vid eskortering av personal- och materieltransporter på marken, i luften och på havet samt
- genomföra graderade vapeninsatser på marken, på och under havsytan samt i luftrummet när civila resurser inte har förmåga att verka.

Konsekvenser

Kapaciteten att hävda den territoriella integriteten reduceras, beredskapen anpassas till det rådande omvärldsläget och den positiva utvecklingen i närområdet. En för förhållandena avpassad övervakning av territoriet och förmåga att ingripa med sjö- och flygstridskrafter upprätthålls. Kapaciteten påverkas av beslut om insats i internationella operationer, se nedan. Försvarens förmåga att ingripa mot säkerhetshot utvecklas under försvarsbeslutsperioden genom införandet av säker-

hetsbataljoner. Nätverkssatsningar syftar till att i målbildsperspektivet 2014 uppnå en gemensam lägesbild och förutsättningar för kommunikation och dataöverföring mellan enheter.

Militärdistriktsorganisationen reduceras och MD-gruppernas ansvar för territoriell ledning och samverkan upphör. Därmed reduceras den regionala och lokala förmågan till territoriell ledning. Förmågan att över ytan bevaka och skydda prioriterade totalförsvarsobjekt reduceras väsentligt.

Antalet utbildningsförband reduceras med 1/3. Sålunda minskar Försvarets förmåga att över ytan snabbt bistå andra myndigheter vid skyddandet av viktiga samhällsfunktioner och infrastruktur vid hot eller operationer mot civila mål, samt att även i övrigt kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar.

Uppgift 2. Bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredsfrämjande insatser över hela skalan av uppgifter, i Europa och globalt.

Krav på förmåga

Kunna bidra till att förebygga och hantera kriser samt medverka i fredsfrämjande insatser över hela skalan av uppgifter, i Europa och globalt. Med förband varaktigt delta i fredsfrämjande operationer med upp till 1 000 man, samt under en begränsad tid (sex månader), sätta in ytterligare 500 man.

Delförmågor 2005-2008⁴

Kunna inhämta och analysera utveckling och aktörers avsikter av betydelse för Försvarets och den Europeiska unionens medverkan i fredsfrämjande insatser.

Kunna planera, leda och följa upp deltagande i en större insats och upp till tre mindre insatser samtidigt.

Kunna avdela en stridsgrupp under längre tid och ytterligare en stridsgrupp under upp till sex månader.

⁴ Med hänsyn till den snabba och dynamiska utvecklingen inom internationell krishantering är det nödvändigt att överse krav och ambition kontinuerligt.

Kunna bidra med följande enheter:

Personella resurser (beredskap 10-90 dygn):

- chefsgrupp med livvaktsskydd,
- grupp om 55 personer för internationell stabstjänst (ILF),
- 60 militärobservatörer samt
- CIMIC-specialister.

Inom 10 dygn (snabbinsatsförband):

- specialförband (SF-enhet),
- signalspanings- (SIS)-flygplan samt
- EOD-enhet med ammunitionssökhundekipage.

Inom 30 dygn:

- högkvarterersstödkompani till nordisk brigadstab (NORDBDE HQ) 2004-2006,
- NBC-insatsstyrka samt
- del av jägarpluton.

Inom 90 dygn:

- en markstridsgrupp bestående av hela eller delar av mekaniserad bataljon med pansarterrängbilar med stödförband,
- förstärkt militärpolispluton,
- jägarpluton,
- artillerilokaliseringsradargrupp,
- NBC-pluton,
- marin insatsstyrka eller delar därav, bestående av två korvetter med ett stödfartyg, två minröjningsfartyg med ett stödfartyg, en ubåt med stödenhet samt amfibiestridsgrupp,
- fyra JAS 39 i jaktroll och ytterligare fyra JAS 39 i spaningsroll med tillhörande flygbasenheter samt
- ram för ett CIMIC-kompani (till stöd för insats med CIMIC-specialister).

Nationellt stöd, bl a i form av:

- underrättelseenheter, bl a NIC⁵ och underrättelsepluton,
- televapenenhet mark (EW-tropp),
- flygtransportgrupp TP 84 samt
- NSE och FNSU⁶.

Med förband och personal kunna medverka i förtroendeskapande och konfliktförebyggande verksamhet.

⁵ National Intelligence Cell (NIC).

⁶ National Support Element (NSE), Forward Naval Support Unit (FNSU).

I samverkan med andra nationer kunna vidta åtgärder och genomföra insatser mot aktör på annat territorium.

Förband för II har i ovanstående förslag också en roll i TI och uppgift 3a. När förband avdelas för II, måste beredskapskraven anpassas för motsvarande enheter, så att funktionen i förekommande fall täcks upp av andra enheter. I vissa enstaka fall rör det sig om unika kapaciteter, varvid beslut om rikstagnning måste ske.

Konsekvenser

Försvarsmaktens förmåga att bidra till fred och säkerhet utvecklas i vissa avseenden under försvarsbeslutsperioden.

Målet 2008 är att ständigt kunna avdela upp till 1 000 man, temporärt ytterligare 500 man, inom funktionerna ledning och informationshantering, underrättelser, verkan mot markmål, sjömål och luftmål, skydd och logistik. Beredskapen för huvuddelen av förbanden anpassas till angivna förutsättningar för personalförsörjningen.

Förmåga att verka i högre konfliktnivåer utvecklas inledningsvis för ett fåtal förband som kan avdelas för snabbinsats. Utbildningssatsningar i högre konfliktnivåer för övriga förband, sker först efter försvarsbeslutsperioden.

Vissa av förbanden avsedda för internationella operationer utgör singulära kapaciteter, eller påverkas i så stor omfattning av ett internationellt engagemang, varför ett bedömande måste göras i varje särskilt fall rörande graden av risktagning för den territoriella integriteten (uppgift 1) och för förmågan att kunna möta uppkommen kris (uppgift 3a).

Uppgift 3a. Vid ett försämrat omvärldsläge, med beaktande av synergier mellan vår nationella och internationella insatsförmåga och efter beslut av statsmakterna, kunna hantera händelseutvecklingar och hot som kan uppstå till följd av en kris eller konflikt i omvärlden.

Krav på förmåga

Vid ett försämrat omvärldsläge, efter beslut av statsmakterna, inom ett år med stöd av differentierad beredskap och i samverkan med andra myndigheter, kunna förebygga och möta hot, inklusive informationsoperationer och NBC, som kan uppstå till följd av en kris eller konflikt i omvärlden.

Delförmågor

Kunna upptäcka hot mot Sverige och Forsvarsmakten: Inhämta och analysera den säkerhetspolitiska utvecklingen, aktörers verksamheter, förmåga och avsikter gentemot Sverige och Forsvarsmakten. Genomföra militärteknisk omvärldsbevakning med särskild inriktning på vårt närområde.

Kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer: Genomföra insatser riktade mot verksamhet på marken, på och under havsytan, i luften, samt på informationsarenan. Bistå andra myndigheter i att störa och försvåra subversiv verksamhet.

I samverkan med andra myndigheter, vid behov efter inkallelser, vidmakthålla kontroll inom ett avdelat större område alternativt två mindre, under längre tid, månader.

Övervaka och skydda egna ledningssystem, beredd stödja andra myndigheter.

Genomföra samordnade taktiska övningar och insatser på marken, i skärgård, på och under havsytan, samt i luften, i syfte att öka förmågan och demonstrera vår vilja.

Med förstärkta resurser, genom inkallelser och övningar, öka förmåga och uthållighet till månader.

Biträda andra myndigheter eller andra nationer i att begränsa verkan av hot eller insatser med NBC eller IEDD⁷.

⁷ Improvised explosive device disposal, d v s rövning av oexploderade provisoriska laddningar.

Konsekvenser

Genom att antalet förband reduceras, minskar uthålligheten för genomförande av verksamheten såväl på mark-, sjö- som i luftarenan. Förmågan att kunna möta uppkommen kris bygger i planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor på att huvuddelen av förbanden, som också är avsedda för internationella operationer, kan disponeras för nationella behov. Numerären och uthålligheten i flera funktioner är så begränsad att möjligheterna att utnyttja systemens inneboende flerk Funktionsförmåga inom andra arenor i praktiken försvinner

Försvarsmaktens förmåga att möta uppkommen kris utvecklas främst i perioden 2008-2014, bland annat med stöd av nätverkssatsningar, förmåga till skydd och verkan på informationsarenan, tillkomsten av luftburen förmåga för snabbt ingripande i hela landet, precisionsammunition för graderad verkan, samt förmåga till skydd mot NBC.

Uppgift 3b. Vid ett försämrat omvärldsläge, efter successiva beslut av statsmakterna, kunna möta och genomföra operationer av begränsad omfattning utifrån då tillgängliga resurser (insatsförband, förstärknings-, kompetens- och utvecklingsresurser).

Krav på förmåga

I ett försämrat omvärldsläge, till följd av kris och konflikt i omvärlden, efter successiva beslut och med stöd av differentierad beredskap, kunna möta begränsade väpnade angrepp mot Sverige i form av militära operationer med olika typer av stridskrafter.

Delförmågor

Kunna upptäcka hot mot Sverige och Försvarsmakten: Inhämta och analysera den säkerhetspolitiska utvecklingen, aktörers verksamheter, förmåga och avsikter gentemot Sverige och Försvarsmakten. Genomföra militärteknisk omvärldsbevakning med särskild inriktning på vårt närområde.

Kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer: Genomföra insatser riktade mot verksamhet på marken, på och under havsytan, i luften, samt på informationsarenan. Bistå andra myndigheter i att störa och försvåra subversiv verksamhet.

Kunna genomföra samordnade övningar på marken, i kust- och skärgårdsterräng, på och under havsytan, i luften, samt på informationsarenan i syfte att öka förmågan, demonstrera vår vilja och förmåga att möta militära operationer.

Efter en rad omorienterande beslut under en längre period, mer än fem år, med begränsad offensiv förmåga, kunna genomföra gemensamma operationer i en riktning.

Genomföra informationsoperationer i defensivt och offensivt syfte.

Vidta skyddsåtgärder och begränsa verkan av insatser med NBC och EOD.

Konsekvenser

Försvarsmaktens förutsättningar att utveckla förmåga att möta begränsade militära operationer reduceras inledningsvis genom att ett stort antal förband avvecklas av ekonomiska skäl. Detta innebär tydliga begränsningar avseende redundans och uthållighet i funktioner, samt möjligheter att upprätthålla och utnyttja multifunktionaliteten i olika plattformar. Förmågan att verka på flera platser och över stora ytor minskar.

Divisionsnivån avvecklas inom markstridsförbanden. Artilleriförbanden reduceras, vilket kan försvåra möjligheterna att nå gynnsamma utfall i markstriden. Nedgången i antal amfibieförband minskar möjligheterna att verka mot såväl markmål som sjömål i landnära havsområden och skärgårdsområden kring våra befolkningscentra. Kvarvarande förband upprätthåller varierande förmåga och kompetens att kunna genomföra sammansatt verksamhet på taktisk nivå.

Förmåga att möta begränsade militära operationer utvecklas för prioriterade förband främst i perioden 2008-2014, bl a med stöd av riktade nätverkssatsningar, förmåga till skydd och verkan på informationsarenan, Visbykorvetterna, JAS 39 C/D, HTM Amfibiebataljon, luftburen förmåga för snabbt ingripande i hela landet, precisionsammunition för graderad verkan, samt förmåga till skydd mot NBC.

Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor innebär ett återinförande av fortsättningsutbildning för att inom givna ekonomiska ramar möjliggöra vidmakthållande av erforderliga kompetenser inom markstridsfunktionen. Detta innebär att antalet värnpliktiga som utbildas årligen liksom personalen och antalet utbildningsplattformar i grundorganisationen kan reduceras. Begränsningar uppstår emellertid då behovet att öka volymen förband är aktuellt.

Basen för att i ett förändrat omvärldsläge utveckla förmåga att kunna möta väpnat angrepp reduceras i mycket stor omfattning. Successiva politiska beslut och ekonomiska tillskott torde dock krävas i relativt stor omfattning för att kunna uppgradera förmågan så att balans mellan funktioner uppstår inom hela organisationen.

Uppgift 4. På lång sikt, efter allvarlig och varaktig säkerhetspolitisk försämring och successiva beslut av statsmakterna, kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet.

Krav på förmåga

Upprätthålla grundläggande kompetens, för att på lång sikt, mer än tio år, kunna utveckla förmåga att möta väpnat angrepp mot Sverige i form av mer omfattande samordnade operationer med olika typer av stridskrafter.

Delförmågor

Analysera den globala säkerhetspolitiska utvecklingen, den militärtekniska, doktrinära och metodologiska utvecklingen i syfte att identifiera förändrade eller nya behov av förmågor och kompetenser inom Försvarmakten.

Inhämta och analysera aktörers långsiktiga verksamhet, förmåga och avsikter gentemot Sverige och Försvarmakten i syfte att anpassa Försvarmaktens beredskap och tillgänglighet i olika avseenden mot relevanta krav och behov.

Bedriva forskning, studier och försök för att utveckla nya förmågor och kompetenser.

Vid sidan av insats- och förstärkningsförbanden med utvecklingsatsningar upprätthålla och utveckla kompetenser inom följande områden:

- strid mot markmål inom divisions ram,
- fartygsbaserad SIS (konsekvenser för hotbildsbiblioteket på lång sikt) samt
- långräckviddig precisionsbekämpning inom alla arenor.

Kunna utforma/utveckla nya/befintliga förband och delfunktioner.

I samverkan med andra nationer, upprätthålla och utveckla kompetens för att på lång sikt, mer än tio år, kunna genomföra gemensamma operationer inom mark-, sjö-, luft- och informationsarenorna.

Konsekvenser

Förmågekraven i denna uppgift skall uppfattas som tvådelade, dels graden av förnyelse och möjligheterna till anpassning mot nya krav, dels förutsättningarna att i framtiden kunna möta omfattande militära operationer.

Försvarets förutsättningar att i framtiden möta olika former av mer omfattande operationer, begränsas redan i försvarsbeslutsperioden genom omfattande reduceringar i insats- och grundorganisationen.

I planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor avvecklas flera moderna förband, som mycket väl skulle kunna vara till nytta i framtiden.

Med några undantag vidmakthålls alla idag förekommande kompetenser. Effekterna totalt och i funktionerna innebär främst minskad redundans, minskade förutsättningar att kunna agera på flera platser m h t numerär, uthållighet m m.

Sammantaget medger resurserna möjlighet att verka i ett begränsat område, för att där uppnå förutsättningar att kunna nå gynnsamt avgörande. Förutsättningarna att i framtiden öka volymer och eller förmåga, inom vissa utvalda funktioner, begränsas av kapaciteten i den grundorganisation som kan vidmakthållas inom anvisade ekonomiska ramar.

Utgångsläget för den materiella förnyelsen inom Försvaretsmakten är gynnsamt, dock med vissa begränsningar. Flera moderna system, som i jämförelse med omvärlden kan anses ha mycket hög klass, har levererats eller är under leverans i försvarsbeslutsperioden. Begränsningar utgörs av tidigare lagda beställningar avsedda för en större organisation, vilket påverkar Försvaretsmakten's möjligheter att inleda utveckling mot framtida behov.

I planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor utgörs förnyelsen i perioden 2008-2014 framförallt av riktade nätverkssatsningar, satsningar inom lednings- och sensorområdena, förmåga att verka inom sjö- och luftarenan, samt på informationsarenan. Demonstratorverksamhet inriktas bl a mot ökad förmåga till precisionsbekämpning.

Flera typer av krigsförband är antalsmässigt på en nivå där förutsättningarna för att nationellt och kostnadseffektivt kunna vidmakthålla kompetenser och utveckla förbanden är begränsade.

Utgångsläget för den personella förnyelsen inom Försvaretsmakten är också mycket ogynnsamt. Åldersstrukturen för officerarna är inte långsiktigt hållbar och de neddragningar som man av ekonomiska skäl tvingas genomföras under försvarsbeslutsperioden riskerar att göra åldersstrukturen än mer problematisk.

1.2.4 *Konsekvenser för förbandsutveckling, materielutveckling och försvarsindustri*

Antalet krigsförband i insatsorganisationen påverkar förutsättningarna att genomföra kvalitativa övningar och förmåga att utveckla ledningsmetoder för större förband i nationell ram försvagas. Vissa krigsförband är antalsmässigt på en nivå där förutsättningarna för att nationellt och kostnadseffektivt kunna vidmakthålla kompetenser och utveckla förbanden är begränsade. Bland annat påverkas förutsättningarna att omsätta teknikutveckling, nya hot och risker samt interoperabilitetskrav till förbandens taktiska och organisatoriska utveckling.

Delar av planerad nyutveckling av materiel senareläggs inom såväl försvarsbeslutsperioden som i målbildsperspektivet. Försvarsmakten bedömer att ett fåtal prioriterade starka nationella nischer kommer att bli föremål för utvecklingsprojekt.

Planerad vidareutveckling omfattar ett begränsat antal materielsystem och inriktas mot nätverksbaserade försvaret och interoperabilitetshöjande åtgärder. Vissa resurser för såväl vidareutveckling och internationell anpassning av befintlig materiel som utveckling av ny materiel omprioriteras till livstidsförlängande åtgärder och vidmakthållande av idag befintliga materielsystem.

Ambitionen inom ledningssystemutveckling och informationshantering tillgodoser möjligheterna att införa ett nätverksbaserat försvar i senare delen av planeringsperioden.

Försvarsmakten bedömer att vissa senareläggningar av planerad utveckling leder till konsekvenser för i Sverige verksam försvarsindustri. I förlängningen innebär detta att försvarsindustrins kompetens att utveckla och producera materiel inom flera nischer för Försvarsmaktens framtida behov utarmas eller försvinner. Det är Försvarsmaktens bedömning att viss framtida behovstäckning därmed måste ske genom direktanskaffning på internationella marknaden, eller genom deltagande i internationella samarbetsprojekt med ett mindre kvalificerat svenskt bidrag.

Sammantaget innebär de förändrade förutsättningarna viss risktagning avseende nationell kompetens för framtida materielutveckling för nationella och internationella behov.

2. Försvarsmaktens utveckling perioden 2005-2014 – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

2.1 Forskning och teknikutveckling (FoT) 2005-2014

Den övergripande inriktningen för forskning och teknikutveckling är att bidra till den långsiktiga utvecklingen med nödvändig kunskap, kompetens och teknikförsörjning, i syfte att:

- utveckla Försvarsmaktens funktioner så att erforderlig modernitet erhålls för att möta tänkbara, framtida hot och risker,
- anpassa Försvarsmaktens förmågor till nya villkor och uppgifter samt
- utveckla Försvarsmaktens förmågor och funktioner för lösande av förelagda uppgifter.

Forskning och teknikutveckling skall främst inriktas mot att bidra till utvecklingen av Försvarsmaktens framåtriktade anpassningsförmåga, samt för att kunna stödja internationell verksamhet.

Handlingsfrihet bibehålls för successiva omavvägningar inom FoT för att möta sådana långsiktiga behov av FoT som kan identifieras som en följd av FB 04 hösten 2004. Sådana behov kan vara fastlagda starka svenska nischer eller strategiskt viktiga kompetenser.

Långsiktiga satsningar fokuseras till prioriterade områden. Särskild vikt läggs vid att skapa förutsättningar för utveckling mot ett nätverksbaserat försvarskoncept.

I första hand skall tilldelade resurser nyttjas inom områden där Försvarsmaktens operativa behov är drivande för utvecklingen. Riktade satsningar skall göras inom delsystemområden där en inhemsk kompetens är av stor betydelse för Försvarsmaktens anpassningsförmåga. Detta skall ske bl a genom utveckling av utpekade nischer och strategiskt viktiga kompetenser.

Forskning och teknikutveckling inriktas även för att i möjlig omfattning nyttja civilt driven teknik för militära systemlösningar.

Resurser för att vidmakthålla strategiskt viktiga kompetenser inom forskning och teknikutveckling koordineras med materielförsörjningen.

Verksamheten skall i ökande omfattning genomföras i internationell samverkan.

2.2 Beskrivning av funktionernas utveckling 2005-2014

2.2.1 *Allmänt*

Försvarsmakten har i regleringsbrev för 2003, SR 69, ålagts att redovisa en metod som beskriver en spårbarhet mellan FM uppgifter, krav på operativ förmåga, antal förband och materielsystem. En del av detta uppdrag är att redovisa en funktionsindelning på strategisk- operativ nivå som stöd för utarbetande av olika funktionsplaner. Funktionsplanen är en del i Försvarsmaktens långsiktiga utvecklingsverksamhet och omfattar tidsperspektivet från nuvarande organisation till perspektivplaneringens idébilder. Den gemensamma utgångspunkten för planeringen är att den är försvarsmaktsgemensam och baseras på framtida krav på förmågor.⁸

Överbefälhavaren har fastställt tio funktioner. Dessa är; ledning, informationshantering, underrättelse- och säkerhetstjänst, verkan mot luftmål, verkan mot markmål, verkan mot sjömål, verkan på informationsarenan, logistik (inkl sjukvård), skydd och strategisk rörlighet.

Försvarsmaktens definition av en funktion är ”en verksamhet som berör flera förband”⁹. Omvänt, ur ett systemperspektiv, innebär detta att varje enskilt system (förband och materielsystem) inverkar/påverkar merparten av alla funktioner.

Ett förband bidrar över tiden eller inom uppgiftens ram till verkan inom flera funktioner. Ett system som beskrivs i en funktion kan verka inom flera av funktionerna. Försvarsmakten har dock i detta dokument, av överskådlighets skull, valt att sammanföra förbanden och systemen under den/de funktion/er i vilka de bedöms mest bidra till önskade förmågor. Sålunda redovisas förbanden endast inom en funktion även om de har förmåga att verka eller bidra i de övriga. Detta innebär inte att dessa förband och system enbart verkar inom angiven funktion, vilket måste beaktas, så att inte redovisningen ger upphov till oklarheter.

I nedanstående avsnitt ges dels en definition av vad respektive funktion omfattar, dels en övergripande beskrivning av viktigare verksamhet och förändringar över tiden av innehållet i respektive funktion.

De definitioner som presenteras för respektive funktion är under utveckling och skall efter validering fastställas 4. kvartalet 2004.

⁸ ÖB beslut 2003-05-14 (HKV skr 03 200:68041)

⁹ Nomen F

2.2.2 *Ledning*

Ledning är den planering och genomförande med uppföljning som erfordras för att nå uppställda mål.

Ledning består av ledning av insatser (insatsledning) och ledning av verksamhet i övrigt (verksamhetsledning).

Ledningssystemet omfattar såväl personal och metodik, som organisation och teknik.

Förmågeutveckling inom funktionen

Inom försvarsbeslutsperioden förändras ledningsorganisationen genom volymminskningar inom ledningsnivåer (främst HKV), reducering av antalet ledningsnivåer (markstridskrafter) samt reducering av antalet ledningsförband.

Inom målbildsperioden kommer ledningsfunktionen att vara under kontinuerlig utveckling. Hela ledningsfunktionen, avseende förband, organisation och materiel samt principer för ledning och indelning i nivåer, skall tidigt överses med koppling till utvecklingen av NBF så att en balans mellan lednings-, informations- och verkansdelar uppnås.

Utformningen av Försvarsmaktens ledningssystem skall medge en hög grad av interoperabilitet. Den långsiktiga utvecklingen av interoperabilitet skall syfta till att kunna genomföra insatser vid höga konfliktnivåer baserad på gemensamma metoder och tekniska lösningar.

Försvarsmaktens förmåga att leda enligt metoden nätverksbaserat försvar (NBF) skall utvecklas. Utvecklingen bedrivs i projektform inom FM Ledsyst bestående av Ledsyst T (teknik), Ledsyst M (metoder), Ledsyst P (personal) och Ledsyst O (organisation).

Interoperabiliteten vad avser kommunikation med EU- och NATO-förband/system samt intraoperabilitet mellan mark-, sjö- och luftstridskrafter skall utvecklas.

Förbandsutveckling 2005-2014

Central ledning (HKV med OPIL) reduceras. De taktiska kommandona (ATK, MTK, FTK) utvecklas mot insatsledningar (mark, sjö och luft). Divisionsstab och artilleriregimentsstab avvecklas och kompetenserna överförs till det armétaktiska kommandot (ATK) respektive brigadstaberna och deras efterföljare (stridsgruppstaber). Insatsledning information, utvecklas ur delar av bl a strilbataljon och sjö-

informationsbataljon. Operativ underhållsledningsstab utvecklas mot insatsledning logistik.

Operativ ledningsbataljon (tidigare benämnd operativ sambandsbataljon) vidareutvecklas varvid delar ur divisionsledningsförbanden utnyttjas. Ger OPIL med insatsledningar möjlighet att gruppera utanför ordinarie freds- och krigsgrupperingsplatser.

En militärdistriktsstab avvecklas. De kvarvarande militärdistriktens stabsfunktioner samordnas inom garnisoner. Militärdistriktsgrupperna utgår ur insatsorganisationen och överförs till grundorganisationen. Grupperna reduceras i antal, lokaliseras till utbildningsplattformarna och ges främst utbildningsuppgifter men inget territoriellt ansvar.

Nuvarande armé- och amfibiebrigadledning utvecklas till stridsgruppstaber med förmåga att leda tillfälligt sammansatt förbandsmassa och därvid utnyttja mark-, sjö- och luftburna verkanssystem. En ytstridsflottiljledning avvecklas. En ytstrids- och en minkrigsflottiljledning vidmakthålls men reduceras. Ubåtsflottiljledningen utgår ur insatsorganisationen men kvarstår som resurs i GRO från 2006. Ledning av ubåtsföretag inordnas i OPIL/MTK (insatsledning sjö från 2011). Flygförbandens strilförband reduceras i stor omfattning.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att uppnå en ökad interoperabilitet både ur ett internationellt och ett nationellt perspektiv, bl a:

- genom fortsatt utveckling/anskaffning av systemdemonstratorer (Demo 05/06), för att väsentliga och tekniskt realiserbara delar av utvecklingen mot ett nätverksbaserat försvar skall prövas och utgöra grund för val av väg för den fortsatta utvecklingen av NBF,
- utveckling och anskaffning av materiel avsedd för nya operativa ledningsförband (operativ ledningsbataljon, insatsledningsförband m fl),
- anskaffning av internationell länkfunktion,
- utveckling/anskaffning av gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS),
- utveckling/anskaffning av försvarsmaktsgemensamt kryptosystem,
- utveckling av materiel för signalspaning,
- utveckling av nätverksbaserad ledningssystemdemonstrator samt
- driftsättning av IS Mark tidigt efter försvarsbeslutsperioden.

2.2.3 Informationshantering

Funktionen omfattar de samlade verksamheter som behövs för att insamla, analysera, stödja, skydda och överföra en militär verksamhets behov av informationstillgångar.

Förmågeutveckling inom funktionen

Inom försvarsbeslutsperioden skapas förutsättningar för en nätverksbaserad utveckling genom att tillvarata de arvsystem som bär mot framtiden (sensorer, förband och informationsöverföringssystem).

Därefter påbörjas, med resultat från systemdemonstartorer (Demo 05/06), utveckling av nya informationshanteringssystem som möter de krav som identifierats. En styrande förutsättning för den nätverksbaserade utvecklingen är att Försvarsmakten kan hantera sina resurser med erforderlig säkerhet. Kraven på hög flexibilitet i ledningssystemet samt den stora grad av osäkerhet som präglar hotbilden i målbildens perspektiv gör att ledningssystemets säkerhetslösning skall utformas generiskt så att den fortlöpande kan anpassas mot nya hot och uppgifter.

Förmåga till taktisk truppspaning nedgår på medellång sikt. Ny förmåga, inkluderande invisning av långräckviddiga system utvecklas efter 2014. Kompetens från nuvarande brigadspaningsförband vidmakthålls.

Mot slutet av målbildsperioden kommer systemlösningar som identifierats i Demo 05/06 att ha realiserats men samtidigt kvarstår en fortsatt omfattande utveckling för att skapa förutsättningar för det nätverksbaserade försvaret.

Förbandsutveckling 2005-2014

Antalet sensorgrupp 860 och 870 reduceras.

Operativ sambandsbataljon med förmåga att upprätthålla och förtäta det operativa sambandsstomnätet utvecklas ur arvet från marktelebataljoner.

Taktisk sambandsbataljon med förmåga att upprätta ett marktaktiskt sambandsstomnät utvecklas ur arvet från telesystem på divisions- och brigadnivå.

”Förbandet FTN” med uppgift att överta driften av ”FTN Ny” (FTN, MTN, Satcom, HF Ra 2000) utvecklas ur bl a strilbataljoner och telenätenhet samt delar ur marinbaser.

Informationsbataljon mark/sjö/luft för förbandsledning och teknisk drift av sensorsystem utvecklas ur dagens sjöinformations- och strilbataljoner vilka reduceras tidigt i perioden.

UAV-system utvecklas sent i målbildsperioden för att kunna bära sensorer och utgöra noder i det Nätverksbaserade Försvaret.

På medellång sikt avvecklas spaningskompani och amfibiebrigadspaningskompani. Spanings- och invisarkompani LR utvecklas efter 2014.

Computer Emergency Response Team (CERT) med förmåga att återställa skadade IT-system i första hand i syfte att upprätthålla tillgänglighet och tillförlitlighet utvecklas.

Amfibiebrigadsensorkompani (ArtE 740) utvecklas som demonstrator.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att skapa en bättre förmåga till omvärldsuppfattning.

I perioden utvecklas/anskaffas för dessa ändamål:

- materiel för operativ sambandsbataljon,
- materiel avsedd för ny informationsbataljon mark/sjö/luft,
- UAV snabb/ UCAV¹⁰ samt
- AESA-radar med sänkt ambition.

2.2.4 Underrättelse- och säkerhetstjänst

Funktionen underrättelse- och säkerhetstjänst uppdelas i underrättelsetjänst och säkerhetstjänst. Underrättelsetjänst är verksamhet som producerar information om andra parter och förhållanden som syftar till att utgöra beslutsunderlag. Den information som produceras benämns underrättelser. Säkerhetstjänst är verksamhet som syftar till att klarlägga säkerhetshotande verksamhet, samt åstadkomma skydd däremot. Verksamheten omfattar säkerhetsunderrättelsetjänst och säkerhetsskyddstjänst.

Förmågeutveckling inom funktionen

Under försvarsbeslutsperioden utvecklas förmågan inom den strategiska underrättelsesdomänen i syfte att kunna möta förändrade ambitioner i Sveriges internationella engagemang. Inom ramen för utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret (NBF) prioriteras underrättelsefunktionen, främst vad gäller dess relation till operativ och taktisk ledning. På medellång sikt skall funktionens förmåga

¹⁰ Unmanned Combat Aerial Vehicle

vidmakthållas inom ramen för NBF, där förmågan till säkerhetstjänst för såväl internationella insatser och territoriell integritet som väpnad strid förbättras bl a genom införande av nya förbandsenheter.

Flygstridskrafternas förmåga till taktisk spaning utvecklas.

Under perioden sker fortsatt satsning på förmågan att kunna delta med förband inom underrättelse- och säkerhetsdomänen vid internationella insatser.

Förbandsutveckling 2005-2014

Under inledningen av perioden avvecklas en ubåt typ Gotland, norrlandsjägarbataljonerna, fallskärmsjägarbataljonen och ubåt typ Västergötland. Fallskärmsjägarbataljonens underrättelsekompetens överförs till SF-enheter. MP-kompanierna reduceras i antal.

På medellång sikt utvecklas underrättelsebataljonen till en taktisk underrättelsebataljon och jägarbataljonen moderniseras.

Ubåt typ Viking utvecklas med start 2008.

Över hela perioden vidmakthålls två ubåtar typ Södermanland och två ubåtar typ Gotland, bevakningsförband (KBV), militärpolis kompanierna, säkerhetsbataljonerna och signalspaningsflygdivisionen S 102B. HMS Orion livstidsförlängs. Halvtidsmodernisering genomförs på ubåt typ Gotland.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inriktas mot att öka förmågan avseende dold underrättelseinhämtning och förmåga att stödja och genomföra specialoperationer.

I perioden:

- utvecklas system för underrättelseinhämtning till JAS 39 C/D,
- fortsätter utveckling av ubåt Viking och halvtidsmoderniseras ubåt typ Gotland,
- renoveras och modifieras UAV-systemet Ugglan samt
- livstidsförlängs HMS Orion.

2.2.5 Verkan mot markmål

Funktionen omfattar de åtgärder vi vidtar med våra stridskrafter, dels för att begränsa en motståndares möjligheter att utnyttja markarenan, men främst för att möjliggöra att markarenan kan utnyttjas för våra syften och behov.

Markoperativ verksamhet omfattar alla förband oavsett försvarsgrenstillhörighet, då verksamhet genomförs som kan härledas till markoperativa målsättningar inom egen eller gemensam operation. Det innebär att markoperationer kan inbegripa även sjö-, amfibie- och flygstridskrafter.

Förmågeutveckling inom funktionen

Förmågan vidmakthålls för att, med väpnad strid som grund, kunna lösa samtliga markoperativa uppgifter över hela konfliktskalan. Viss begränsning råder vad avser uthållighet i förmågan att slå luftlandsatt eller landstigen motståndare vid en begränsad operation mot Sverige.

Förmåga till bekämpning av markmål med flygburna system vidmakthålls och vidareutvecklas.

Förmåga till snabb insats genom hög strategisk och operativ rörlighet samt förmåga till precisionsbekämpning med ökad räckvidd skapas under senare delen av perioden.

Förmågan till internationella insatser med markstridsförband i hela konfliktskalan vidareutvecklas under perioden. Viss förmåga till snabbinsats skapas.

Tillämpning av NBF-metod möjliggör en ökad förmåga till att invisa precisionsbekämpning med lång räckvidd från både artilleri- och flygande system. Förmåga till samverkan mellan markstridsförband och direktunderstödjande flyg utvecklas.

Den enskilde soldatens förmåga till väpnad strid, inom ramen för NBF, utvecklas med införande av MARKUS.

Förbandsutveckling 2005-2014

Dimensionerande materiel för förband i insatsorganisationen skall ha en sådan volym att den långsiktiga driften av förbanden optimeras ur ett driftsmässigt och ekonomiskt perspektiv.

Slutligt ställningstagande om insatsorganisationens storlek avseende arméförband tas i slutet av försvarsbeslutsperioden när nytt personalförsörjningssystem samt vidare utveckling av insatsorganisationen klarlagts. Intill dess bibehålls organisa-

tionsbestämmande materiel i ett mycket begränsat antal förband (med hänsyn till rådande omvärldsläge i förbandsgrupp 5) utan annan kostnad än förrådskostnad.

De mekaniserade bataljonerna med stridsvagn 121 och pansarbandvagnar samt markstridsbataljoner avvecklas tidigt. Två bataljoner med stridsvagn 122 och stridsfordon 90 bibehålls i befintlig organisation i avvaktan på beslut om insatsorganisationens storlek enligt ovan. De två återstående moderniseras.

Två av dagens fyra bataljoner med stridsfordon 90 (varav en avsedd för internationella insatser) moderniseras. Dessa kan även nyttjas som bas för internationella insatser. En bataljon bibehålls i befintlig organisation i avvaktan på beslut om insatsorganisationens storlek enligt ovan. En bataljon bildar tillsammans med pansarterrängbilsbataljonen och kompetens från stadsskyttebataljonerna två nya lätta mekaniserade bataljoner med en ny fordonstyp, splitterskyddad enhetsplattform (SEP), som blir operativa mot slutet av perioden.

Stadsskyttebataljoner samt pansarvärnsrobotkompanier avvecklas.

En luftburen bataljon utvecklas under perioden.

En haubitsbataljon 77B avvecklas tidigt. En haubitsbataljon 77B bibehålls i befintlig organisation avvaktan på beslut om insatsorganisationens storlek enligt ovan. Två bataljoner moderniseras till haubitsbataljon 77BD.

Specialförbanden vidareutvecklas under perioden genom att delar från fallskärmsjägarebataljonen överförs då den avvecklas.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att:

- vidareutveckla materiel för precisionsbekämpning med medellång och lång räckvidd,
- vidareutveckla mekaniserad bataljon (mekbat) 122/90 och mekbat 90 samt utveckla lätta mekaniserade bataljoner bl a genom anskaffning av splitterskyddad enhetsplattform (SEP),
- utveckla förmågan att understödja mekaniserade förband och amfibieförband med indirekt bekämpning, genom anskaffning av splitterskyddad granatkastare SSG 120 mark- och amfibie-version och haubits 77B/D,
- anskaffa soldatsystem MARKUS till utvalda förband,
- anskaffa pansarskott ny och granatspruta,
- renovera RBS 56 alternativt RBS 55,
- utveckla demonstrator för lätt markmålsbekämpningsenhet,
- anskaffa normfordon samt

- utveckla JAS 39 C/D förmåga till precisionsbekämpning av markmål (LGB¹¹, med stöd av laserutpekningsskapsel, LDP). Plattformen med vapen medger insatser på stridstekniskt till strategiskt djup.

2.2.6 Verkan mot sjömål

Funktion som bidrar till att skapa kontroll till sjöss och i angränsande kustområden för att kunna utnyttja havet för våra syften samt att förneka en motståndare att göra detsamma. Sjökontrollen är även förutsättningsskapande för vårt utnyttjande av mark-, luft- och informationsarenorna.

Definitionen omfattar Försvarets samlade förmåga att verka mot sjömål, såväl mot ytmål som undervattensmål.

Förmågeutveckling inom funktionen

Förmågan att lösa de sjöoperativa uppgifterna över hela konfliktskalan i samtliga uppgifter för Försvarets vidmakthålls med vissa begränsningar under hela tidsperioden.

Förmågan att med väpnad strid som grund kunna uppträda i behovssammansatt insatsstyrka för att upprätta, utöva eller bestrida kontroll inom tilldelat operationsområde vidmakthålls.

Förmågan att under alla konfliktnivåer kunna leda och genomföra en större insats med vissa begränsningar i ett operationsområde vidmakthålls.

Under perioden sker en fortsatt satsning på förmågan att kunna delta med alla förbandstyper i internationella insatser.

Förmåga till precisionsbekämpning av sjömål utvecklas.

Förbandsutveckling 2005-2014

Inledningsvis i perioden avvecklas robotbåtarna, patrullbåtarna, korvett typ Stockholm, två korvetter typ Göteborg och två amfibiebataljoner. Vidare påbörjas halvtidsmodernisering av minröjningsfartyg typ Landsort. Ett fartyg typ Landsort avvecklas.

På medellång sikt vidmakthålls minröjningsfartyg typ Styrö och amfibiebevakningsbåtskompaniet. Halvtidsmodernisering genomförs på två korvetter typ Göteborg och en amfibiebataljon. Resterande två amfibiebataljoner avvecklas.

¹¹ Laser Guided Bomb

Under hela perioden sker fortsatt utveckling av svensk-finska amfibiestridsgruppen för gemensamma internationella insatser.

Korvett typ Visby utvecklas tidigt i perioden och införs successivt så att alla enheter är operativa 2008. Ytstridsfartyg Ny utvecklas med start 2008.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att öka förmågan att genomföra operationer i grunda vatten avseende omvärldsuppfattning och uthållighet.

Inom funktionen:

- utvecklas YS-ny, TMS och ubåtsjaktfunktionen för HKP 14,
- halvtidsmoderniseras SAM och en amfibiebataljon,
- utvecklas och anskaffas materiel för EOD samt
- utvecklas JAS 39 C/D förmåga till precisionsbekämpning av sjömål (LGB¹²).

2.2.7 Verkan mot luftmål

Funktion som bidrar till att förhindra eller begränsa motståndarens möjligheter att utnyttja luftarenan. Funktionen är förutsättningsskapande genom att den möjliggör våra stridskrafter utnyttjande av mark-, sjö-, luft- och informationsarenorna.

Förmågeutveckling inom funktionen

Förmågan att lösa uppgifterna över hela konfliktskalan i samtliga uppgifter för Försvarsmakten vidmakthålls under hela tidsperioden med begränsningar och begränsad uthållighet i slutet av perioden. Alla uppgifter kan inte lösas samtidigt.

Förmågan att kunna upprätta, utöva och bestrida kontroll i lufrummet vidmakthålls.

Förmågan att under alla konfliktnivåer kunna leda och genomföra insatser i ett operationsområde samt skydda punktmål vidmakthålls.

Förmåga till luftburen aktiv störning begränsas tidigt och kompetens vidmakthålls för utveckling av motsvarande förmåga mot slutet av perioden.

Under perioden vidmakthålls förmågan att kunna delta med flygburna förband i internationella insatser.

¹² Laser Guided Bomb

Förmågan att bekämpa små luftmål, t ex kryssningsrobotar, samt korträckviddig precisionsbekämpning av luftmål under mörkerförhållanden utvecklas.

Förbandsutveckling 2005-2014

Inledningsvis i perioden avvecklas ett amfibiebrigadluftvärnskompani, två JAS 39-divisioner (A/B) och en AJS 37-division inklusive SK 37 E.

Tidigare planerad utveckling utgår avseende JAS 39 D med kvalificerad baksits, JAS 39 E/F med bl a AESA-teknik i nosradar och demonstrator JAS 39 G/H.

En luftvärnsbataljon 90/70 och fyra luftvärnsrobotbataljoner 90/70 M avvecklas. Dessa utgör arv för organisering av en luftvärnsbataljon 70 M mod. Utveckling av robotsystem 23 fullföljs och en luftvärnsrobotbataljon 23 organiseras mot slutet av perioden. Luftvärnsrobotbataljon 97/70 är modifierad och vidmakthålls.

JAS 39 A/B-divisionerna avvecklas i perioden och överförs till utvecklingen av tre JAS 39 C- och C/D-divisioner. På längre sikt omvandlas JAS 39 C-divisionerna till två JAS 39 C-divisioner och två JAS 39 C/D-divisioner som vidmakthålls i målbildsperioden.

Under hela perioden sker vidmakthållande med en successiv ambitionssänkning av utveckling inom funktionen.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen inriktas bl a mot att öka förmågan till områdesluftförsvar.

Inom funktionen:

- påbörjas anskaffning av luftvärnsrobot till korvett Visby,
- fortsätter utveckling av RBS 23,
- anskaffas ny IR-robot, IRIS-T,
- utvecklas METEOR inom sexnationerssamarbetet med JAS 39 som provplattform och tillhörande integration samt
- utvecklas NVD¹³ till JAS 39.

¹³ Night Vision Device

2.2.8 Verkan på informationsarenan

Funktionen omfattar våra samlade offensiva och defensiva åtgärder som syftar till att påverka och kontrollera information, informationssystem och informationsflöden inom informationsarenan och angränsande områden mot den fysiska och den kognitiva arenan.

Förmågeutveckling inom funktionen

I försvarsbeslutsperioden upprättas IO-cell strategisk nivå (inledningsvis kompetenscentrum för informationsoperationer) i Högkvarteret. Förmåga inom ramen för IT-försvar utvecklas.

Utvecklingen av verkan på informationsarenan på operativ och taktisk nivå följer övrig utveckling av det nätverksbaserade försvaret.

Markbaserade system för telekrigföring (elektronisk attack, EA) utvecklas successivt inom hela målbildsperioden.

Förmåga att genomföra flygburen offensiv telekrigföring (Airborne Electronic Attack, AEA) utvecklas i försvarsbeslutsperioden.

Förbandsutveckling 2005-2014

Telekrigsbataljon utvecklas inledningsvis ur signalspaningsbataljon för att sedan modifieras för att tillvarata kompetens ur televapenkompani. IT-försvarsförbandet uppnår operativ förmåga i försvarsbeslutsperioden. Fältförband PSYOPS utvecklas och blir operativt vid slutet av målbildsperioden.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen inriktas mot att öka förbandens uthållighet både i ett nationellt och ett internationellt perspektiv.

Inom funktionen:

- utvecklas/anskaffas materiel för ny telekrigsbataljon,
- utvecklas/anskaffas materiel för IT-försvarsförband,
- utvecklas materiel för PSYOPS-förband med låg ambition, samt
- utvecklas VMS¹⁴ för JAS 39.

¹⁴ Varnar- och motmedelsystem (VMS)

2.2.9 *Logistik*

Logistiken syftar till att ge stöd till strategiska, operativa och taktiska militära aktiviteter. Syftet uppnås genom att upprätta och bibehålla efterfrågad tillgänglighet, uthållighet och rörlighet hos Försvarsmaktens krigsförband.

Logistik i Försvarsmakten omfattar produktion, styrning och kontroll av tillhållstöd, vilket utgörs av både tjänster och tillgångar med tillhörande information

Logistik i Försvarsmakten omfattar stöd till såväl insatsorganisation som grundorganisationen och kan utföras av egna resurser eller tillsammans med andra aktörer.

Förmågeutveckling inom funktionen

Under perioden omstruktureras funktionen för att svara upp mot insatsorganisationens ökade rörlighet och färre antal plattformar.

Förmågan att skapa flexibla, behovsanpassade och modulära resurser till verkansfunktionerna ökar. Vidare ökar förmågan att stödja det bredare spektrum av uppgifter i de arenor som Försvarsmakten verkar inom (bl a genom FMLOG resurser). Detta sker dels genom utveckling av förbanden, dels genom införande av utvecklade logistikformer med kopplingar till icke-militära resurser.

Utvecklingen inom funktionen bygger på anpassning av systemen till internationell och gemensam standard. Förmågan att utnyttja en stor bredd av tjänsteleverantörer i en flödesbaserad logistik förbättras.

Förbandsutveckling 2005-2014

Inledningsvis reduceras logistikförbanden och kapaciteten anpassas till utvecklingen av insatsorganisationens verkansförband.

Omstruktureringen av förbanden syftar till att det i slutet av perioden kommer att finnas en struktur som dels bygger på försvarsmaktsgemensamma, modulära logistikförband (tekniska, sjukvårds-, försörjnings- och marktelefonförband), dels verkansfunktionsspecifika förband.

Resurser vad gäller stöd till luftstridskrafterna minskas genom att flygförbandens basförband reduceras i stor omfattning. Flygverkstadskompanierna utgår ur insatsorganisationen och utgör grundorganisationsresurs. De marina basbataljonerna reduceras tidigt till en bataljon.

Materielutveckling 2005-2014

Inom förbanden sker utökad såväl teknisk som materiell utveckling. Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att öka förbandens uthållighet både i ett nationellt och ett internationellt perspektiv.

Inom funktionen anskaffas/utvecklas:

- materiel för sjukvårdsenhet (roll 3-kapacitet),
- ingenjörfordon,
- förmåga till ledning och styrning av tillgångar samt bas och underhållssystem för korvett typ Visby och helikopter 14/15.

2.2.10 Skydd

Skydd är åtgärder som syftar till att upprätthålla vår vilja och förmåga att uppnå uppsatta mål.

Skydd i vid bemärkelse innebär att undgå hot om bekämpning och om dessa realiserar – skall en bekämpning försvåras. Genom att inte utgöra ett bekämpningsvärdigt mål, inte befinna sig inom räckhåll för motståndarens bekämpningssystem eller tidigt neutralisera dessa system, undviks en bekämpning. I de fall en bekämpning genomförs skall en bekämpning försvåras genom att försvåra upptäckten på arenan, försvåra vapeninsatsen samt begränsa verkan av stridsdelarna.

Skydd är även åtgärder som vidtas för att öka motståndarens behov av insats för verkan till den nivå där insatsen inte blir kostnadseffektiv.

Förmågeutveckling inom funktionen

Inledningsvis förbättras efterhand förmågan till skydd mot NBC, ROTA¹⁵ och OXA¹⁶ genom förbands- och materielutveckling. Anskaffning och tillförsel av erforderlig materiel kommer emellertid att behöva dras ut över lång tid.

Senare i perioden utvecklas NBC-ledningsförmågan genom att erfarenheter från demonstratorprojekten kan tillvaratas. Här bidrar också utvecklingen av NBF.

Satsningar görs inom VMS¹⁷, signaturanpassning och fysiskt skydd i nära samverkan med verkansfunktionerna.

¹⁵ Release Other Than Attack

¹⁶ Oexploderad ammunition.

¹⁷ Varnings- och motmedelssystem.

Förbandsutveckling 2005-2014

NBC-kompani organiseras, utbildas och övas för att vara operativt i insatsorganisationen från och med 2006. Delar av kompaniet kan tidigast anmälas till internationella styrkeregister från 2008.

Hemvärnet omorganiseras enligt föreslagen struktur i bilaga 16 med kraftsamling till /16 insatsplutoner, insatskompaniledningar och plutoner med särskilda uppgifter

Ammunitionsröjningsförbanden vidmakthålls och EOD-förmågan utvecklas.

Försvarsmakten föreslår därutöver att Driftvärnet avvecklas.

Materielutveckling 2005-2014

Utvecklingen inom funktionen skall inriktas mot att öka förmågan inom min- och ammunitionsröjning, signaturanpassning och NBC-skydd.

Inom funktionen:

- vidareutvecklas och anskaffas materiel till EOD-grupp sjö,
- utvecklas signaturanpassning för plattformar inom samtliga försvarsgrenar,
- sker fortsatt utveckling av ammunitions- och minröjning,
- utvecklas demonstrator för minspaning,
- inriktas anläggningsutvecklingen mot att möta de krav som ställs av det nätverksbaserade försvaret. Anpassning sker mot nya hot och risker. Inhemsk fortifikatorisk kompetens säkerställs långsiktigt samt
- avvecklas anläggningar som inte längre erfordras.

2.2.11 Strategisk rörlighet

Funktionen skall skapa förutsättningar för och leda förflyttning av insatsorganisationens förband och logistikresurser snabbt och effektivt till och från destinationer långt från Sverige, mellan olika insatsområden eller regioner där Sverige beslutat delta i fredsskapande, fredsfrämjande eller humanitär insats.

Förmågeutveckling inom funktionen

Under perioden förväntas behovet av strategiska transporter öka, främst förflyttning och försörjning av förband i internationell tjänst. Försvarsmaktens kapacitet är begränsad, varför ett ökat behov måste mötas med förhyrning av civila eller annan nations militära transportmedel. Förmåga till lufttransport med flygplan och helikoptrar vidmakthålls över perioden. Förmåga till stridsvagns-/stridsfordons-transport och rörlighet över vattendrag vidmakthålls i perioden.

Förbandsutveckling 2005-2014

Vid förbandsutveckling under perioden skall hänsyn tas till möjligheterna till såväl strategisk som operativ och taktisk rörlighet. Detta ställer krav på den organisatoriska utvecklingen av samtliga förband, så att de anpassas till kraven på denna rörlighet, vilket i sin tur innebär lätta, rörliga, modulärt uppbyggda krigsförband, system och plattformar.

Operativ ingenjörbataljon utvecklas ur förbindelsebataljon. Brokompani F utvecklas till flytbrokompani F.

Transportflygdivision 84 moderniseras för att kunna vidmakthållas efter 2014.

Dagens två helikopterbataljoner omorganiseras tidigt till en helikopterbataljon med uppgift att stödja mark-, sjö- och luftoperativ verksamhet.

Lufttankningsdemonstrator med Tp 84 blir funktionell i perioden och verksamheten syftar till att utbilda och certifiera flygförare på JAS 39 C/D för lufttankning.

Materielutveckling 2005-2014

- Anskaffning av snabbyggd, icke personalkrävande, flytbroförmåga,
- anskaffning av stridsvagnstransportekipage,
- livstidsförlängning av TP 84 genomförs samt
- ett fpl Tp 84 modifieras till lufttankningsdemonstrator med förmåga under 2005.

2.3 Insatsorganisationsöversikt 2005-2014 per funktion

Försvarsmaktens förslag till insatsorganisationens utveckling i perioden 2005-2014 i planeringsalternativ minus 3 framgår av underbilaga 2.9 (hemlig).

./2.9

Förbanden redovisas fördelade till de funktioner som framgår av kapitel 2.2. Försvarsmakten har valt att sammanföra förbanden och systemen under den funktion i vilken de bedöms mest bidra till önskade förmågor. Det bör observeras att förbanden i regel bidrar till förmåga inom flera funktioner, varför det inte går att entydigt hänföra förbandets kostnader och dess effekt till den funktion som förbandet redovisats under i tabellen. Utvecklingsläget framgår av koder i respektive förbands årskolumner. Av noter framgår viss information rörande förbandet, t ex detaljerad information om vad som ingår, om ett förband utgör arvförband för ett annat förband, styrande tidsförhållanden, viktigare materielutveckling, kopplingar mellan olika förband och annan särskild information som bedömts nödvändig.

Ett öppet utdrag ur bifogad tabell med de viktigaste förbanden i insatsorganisationen 2008, indelade i förbandstyper, framgår av kapitel 3.1.

3. Mål för Försvarsmakten 2008 – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

3.1 Mål för insatsorganisationen 2008

3.1.1 Allmänt

Den planerade insatsorganisationen för år 2004, vilken har varit målet för ominriktningen, är slutligt fastställd (HKV skr 2003-01-24, H 02 310:80013). Huvuddelen av krigsförbanden har erhållit nya förbandsmålsättningar. Uppfylld av förbanden, såväl personellt som materiellt, pågår enligt särskild prioritering.

Beredskapskrav för krigsförbanden utgår från Försvarsplan 2000 (FP 2000) bilaga 7 och den princip för differentierad beredskap som fastställdes av regeringen den 8 maj 2003 (regeringsbeslut 5, Fö2003/348/MIL, m fl).

3.1.2 Insatsorganisationsöversikt 2004-2008 per förbandstyp

Av tabellen nedan framgår Försvarsmaktens förslag till förändringar under åren 2005-2007 samt mål för år 2008 i planeringsalternativet minus 3 miljarder kronor per år. Insatsorganisationen beskrivs översiktligt per förbandstyp och uppftar endast förband av bataljons storlek och högre samt vissa viktigare fristående förband. Urvalet följer den struktur som framgår av regleringsbrev för år 2004. Viktigare kommentarer framgår av notförteckning. Avvecklingstakten för förband som utgår framgår ej. En detaljerad redovisning av krigsförbandens utveckling framgår av underbilaga 2.9 (hemlig).

./2.9

Utvecklingsläget framgår av förkortningarna i berörd årskolumn.

Fu = Fortsatt utveckling av krigsförband (arvförband nyttjas)

U = Utveckling mot krigsförband (nytt förband skapas)

V = Vidmakthålls (omsätts fortlöpande)

Av = Avveckling påbörjas

Operativa lednings- och underhålls-förband	2004	2005	2006	2007	2008
HKV med operativ insatsledning och stabsförband	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Insatsledning Mark, Sjö, Luft, Info, Log					U
Operativ ledningsbataljon	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Divisionsstab med ledningsbataljon	V/1	V/1	Av		
Stridsgruppstab (manöver) med betjförb			U	U	V/3
Signalspaningsbataljon	V/1	V/1	V/1	Av	
Telekrigsbataljon	U/1	U/1	U/1	Fu/1	Fu/1
CERT (Computer Emergency Response Team)	Fu/1	Fu/1	Fu/1	Fu/1	V/1
IT-försvarsförband	Fu/1	Fu/1	Fu/1	Fu/1	V/1
PSYOPS					U
Operativ underhållsledningsstab	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Marktelebataljon	Fu/2	V/2	V/2	V/2	V/2
Teknisk bataljon	U/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Operativ transportbataljon	V/2	V/1	V/1	V/1	Av
Logistiktransportkompani mark		Fu/3	Fu/3	Fu/3	V/3
Transportledningsstab	V/3	V/3	V/2	V/1	Av
MOVCON-stab	U	U	U	U	V/1
MOVCON-pluton	U	U	U	U	V/5

Divisionsförband	2004	2005	2006	2007	2008
Artilleriregimentsledning med lednings-förband	V/1	V/1	Av		
Underrättelsebataljon	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Fallskärmsjägarbataljon	V/1	V/1	Av		
Jägarbataljon	V/2	V/2	V/1	V/1	V/1
Säkerhetsbataljon	V/3	V/3	V/3	V/3	V/3
Luftvärnsbataljon 97/70	V/2	V/2	V/2	V/2	V/2
Luftvärnsbataljon 90/70	V/1	V/1	V/1	V/1	Av
Luftvärnsbataljon RBS 23 (MR)		U	U	U	Fu/1
Ingenjörbataljon	V/3	V/3	V/2	V/2	V/2
Förbindelsebataljon	V/3	V/3	V/1	V/1	V/1
Ammunitionsröjningskompani	V/2	V/2	V/2	V/2	V/2
Stridsvagnstransportkompani	V/3	V/3	V/3	V/3	V/3
Televapenkompani	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
NBC-kompani	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1

<i>Nationella skyddsstyrkor</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Militärdistriktsstaber	V/4	V/4	V/3	V/3	V/3
Markstridsbataljon	V/12	Av			
Norrlandsjägarbataljon	V/2	V/2	Av		
Marin basskyddsbatalljon	V/2	Av			
Marin bevakningsbataljon	V/3	Av			
Bevakningsförband (KBV)	V/5	V/5	V/5	V/5	V/5
Hemvärnsbataljon	V/ 136	V/ 113	V/90	V/75	V/60

<i>Armébrigadförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Armébrigadledning med ledningsförband	V/6	V/4	V/2	V/2	Av
Mekaniserad bataljon	V/16	V/8	V/8	V/8	V/8
Mekaniserad bataljon lätt		Fu/1	Fu/1	Fu/1	Fu/1
Haubitsbataljon 77B	V/4	V/2	V/1	V/1	V/1
Haubitsbataljon 77BD		Fu/2	Fu/2	Fu/2	Fu/2
Luftvärnsbataljon 90/70 M	V/4	V/4	Av		
Luftvärnsbataljon 70 M (mod)			Fu/1	Fu/1	Fu/1
Pionjärbataljon	V/4	V/4	Av		
Underhållsbataljon	V/4	V/4	V/2	V/2	V/2
Luftburen bataljon	U	U	U	U	V/1
Stadsskyttebataljon	V/6	Av			

<i>Marina lednings- och underhållsförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
SjöbevC	Av				
Sjöinformationsbataljon	V/2	V/2	V/1	V/1	V/1
HMS Orion	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Marin underhållsbataljon	Av				
Marint underhållskompani	Av				
Marin basbataljon	V/2	V/2	V/1	V/1	V/1

<i>Försvarsmaktens helikopterförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Helikopterbataljon	Fu/2	Fu/2	Av		-
Helikopterbataljon – mark/sjöop (inkl ubj)			Fu/1	Fu/1	V/1

<i>Stridsfartygsförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Ytstridsflottilj (ledning och fartyg)	V/2	V/2	V/1	V/1	V/1
Minkrigsflottilj (ledning och fartyg)	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1
Ubåtsflottilj (endast fartyg från 2006)	V/1	V/1	V/1	V/1	V/1

<i>Amfibieförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Amfibiebrigadledning med ledningsförband	V/1	V/1	V/1	V/1	Av
Amfibiebataljon	V/3	V/3	V/1	V/1	Av
Amfibiebataljon HTM					Fu/1

<i>Flygvapnets lednings- och underhålls-förband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Strilbataljon 04	V/3	V/3	V/3	V/3	V/1
Radarflyggrupp (FSR 890)	V/1	V/2	V/2	V/2	V/2
Flygbasbataljon	V/8	V/8	V/2	V/2	V/2

<i>JAS 39-förband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
JAS 39-division	V/5	V/3	V/4	V/4	V/4

<i>Övriga stridsflygförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
JA 37-division	Av				
AJS 37-division inklusive SK 37 E	V/1	V/1	Av		

<i>Transportflygförband</i>	2004	2005	2006	2007	2008
Central transportflygdivision	V/4	V/4	V/4	V/4	V/4
Regional transportflygdivision	V/2	V/2	V/2	V/2	V/2

3.2 Mål för grundorganisationen 2008

3.2.1 Grundorganisationen

Grundorganisationens utformning

Utvecklingen av grundorganisationen bör fullföljas mot större integrerade garnisoner på färre platser. Av främst ekonomiska skäl är detta inte fullt möjligt på kort sikt utan bör vara den långsiktiga inriktningen. I närtid är det därför viktigt att produktionsansvaret fördelas lämpligt så att denna långsiktiga utveckling gynnas. Försvarsmakten utvecklas mot att bli kvantitativt mindre relativt dagens organisation, vilket medför att det är särskilt viktigt att försvarsmaktsgemensamma funktioner sammanförs till särskilda organisationsenheter. Därmed skapas en tillräckligt stor personalvolym inom respektive enhet för kunna vidmakthålla och utveckla funktionen.

Då denna utveckling innebär att ett antal orter kommer att lämnas helt eller delvis och som en konsekvens av detta att ett antal andra orter kan komma att få utökad militär verksamhet är det väsentligt att miljöfrågor, personalförsörjning samt investeringar beaktas särskilt i det fortsatta utvecklingsarbetet. Här har miljöfrågan en särställning då Försvarsmakten inte till fullo styr över denna.

Föreslagen utformning 2008

Med utgångspunkt i insatsorganisation inklusive registerförbanden och därtill kopplat antal inryckande värnpliktiga, antal fartyg i drift samt den totala flygtidsproduktionen har följande resurser för utbildning definierats:

- För utbildning av mekaniserade bataljoner, säkerhetsbataljoner, artilleriförband, jägare- och specialförband samt utbildningskapacitet för internationell utbildning och statsceremoniell verksamhet erfordras fem utbildningsförband. För att säkerställa kompetens att uppträda i subarktisk miljö erfordras att ett av dessa utbildningsförband lokaliseras till norra Sverige. För att säkerställa utbildning av de marina elementen i säkerhetsbataljonerna erfordras utbildningskapacitet i marin miljö.
- För utbildning av luftvärns-, ingenjör-, lednings- och logistikförband erfordras ett utbildningsförband per delfunktion.
- För att säkerställa kompetens att uppträda i subarktisk miljö för delfunktionerna ingenjör och logistik erfordras utbildningskapacitet i norra Sverige.
- För utbildning av amfibieförbanden erfordras ett utbildningsförband. För utbildning av flottans förband erfordras en ytstridsflottiljledning, en minkrigsflottiljledning och en ubåtsflottiljledning. Den marina basverksamheten går att sammanföra till en marinbas. Ur operativ synvinkel är dock detta olämpligt. Därför bör den marina basverksamheten organiseras som en huvudbas (H-bas) och en sidobas (S-bas). Val av huvudbas är avhängigt av hur varvsverksamheten utvecklas.
- För utbildning av flygförband och för skolverksamhet samt exportstöd erfordras tre flygflottiljer.
- För utbildning av helikopterförband erfordras en utbildningsenhet. Då behov av helikopterkapacitet finns i hela landet är fortsatt detachering av helikopterenheter nödvändig.
- För grundläggande officersutbildning erfordras en militärhögskola. För vidareutbildning av officerarna erfordras särskilda organisationsenheter inom respektive funktion. Dessa kan utgöra självständiga organisationsenheter eller ingå som en del i en utbildningsplattform.

Faktorer som styr grundorganisationsutvecklingen

Grundorganisationen är en förutsättning för all förmågeskapande verksamhet. Styrande för grundorganisationsutvecklingen skall vara långsiktighet och effektivitet.

Med långsiktighet avses att organisationen är hållbar i mer än en försvarsbeslutsperiod under förutsättning att likartad verksamhet genomförs. Integration av funktioner och system utgör viktiga element i den framtida strukturen. Denna integration skall bli att skapa bättre förutsättningar för att realisera intentionerna i det nätverksbaserade försvaret.

Långsiktigheten uppnås genom att etablissemangen bli att ha förutsättningar att klara framtida miljökrav och fysisk planering i övrigt i samhället. Vidare genom att personal med olika kompetenser samt att övrig infrastruktur medger en viss handlingsfrihet vid förändrad utbildningsverksamhet.

Med effektivitet menas att utbildningsplattformarna har goda utbildningsbetingelser som medger samträning och förbättrad systemkunskap samt har möjlighet att genomföra operativa övningar med alla typer av stridskrafter. Detta uppnås genom en ökad koncentration för att bättre kunna samutnyttja infrastrukturella investeringar, stödorganisation och kompetens. Detta skall ske inom ramen för låga fasta kostnader (lägre relativt dagens kostnader). Med fasta kostnader avses personalkostnader, hyror samt kostnader för administration inklusive resekostnader för anställd personal och värnpliktiga.

Kompetens (operativa krav)

Förmåga och kompetens att genomföra väpnad strid i eller i anslutning till urban och i subarktisk miljö skall ges hög prioritet.

Ekonomi

Utvecklingen av grundorganisationen skall leda till att driftkostnaderna successivt minskar. Detta kan innebära att det på kort sikt krävs investeringar och andra kostnadsdrivande åtgärder för att det skall vara möjligt att realisera.

Försvarsmaktsgemensam utbildning

Officersutbildning och viss förbandsutbildning skall till delar kunna ske gemensamt inom Försvarsmakten för ledning, logistik, underrättelse-, säkerhets- och jägartjänst, samt internationell verksamhet och helikopterverksamhet.

Inom lednings- och logistik- (underhålls) funktionen bör grundutbildning av värnpliktiga successivt utvecklas mot att genomföras vid ett lednings- respektive underhållsregemente. Utbildning till och av officerare samt värnpliktiga i teknisk tjänst bör utvecklas mot att genomföras vid en försvarsmaktsgemensam teknisk skola.

Vid införande av försvarsmaktsgemensam utbildning skall erforderlig unik system/funktionskompetens beaktas.

Verksamhetsvisa faktorer som styr utvecklingen av grundorganisationen

Ledningsförband

Under grundutbildningen skall övning av och samträning mellan taktiska och operativa insatsledningarna kunna genomföras.

Markstridsförband

Under grundutbildning skall övning och samträning av allsidigt sammansatta bataljonsstridsgrupper kunna genomföras. Slutövning skall kunna genomföras med behovssammansatta insatsstyrkor och insatsledningarna. Av kompetensskäl krävs fortsättningsutbildning vartannat år. En förutsättning för att kunna vidmakthålla och utveckla markstridsfunktionen är tillgång till erforderligt logistiskt stöd.

Sjöstridsförband

Under grundutbildning av sjögående förband skall division/stridsgrupp vara lägsta organisationsenhet. Under grundutbildning av amfibieförband skall övning och samträning av allsidigt sammansatta stridsgrupper kunna genomföras. Vidare skall marina insatsstyrkor med i sjöstridsfunktionen samtliga ingående delfunktioner kunna organiseras för att öva chefer och förband. Tillgång till helikopterkapacitet med sjöoperativa uppgifter samt tillgång till erforderlig logistik är en förutsättning för att kontinuerligt kunna vidmakthålla och utveckla sjöstridsfunktionen.

Luftstridsförband

Vid flygflottilj skall flyg- och basfunktioner kunna utbildas. Härvid är närhet till lämpliga övningsområden, främst flygövningsområden, av särskild betydelse. Strilutbildningen bör genomföras vid en utbildningsplattform. Helikopterfunktionen bör sammanhållas inom en flottilj med utbildningsverksamhet på flera platser, dels för sjöoperativa uppgifter, dels för övriga operativa uppgifter. En förutsättning för att kunna vidmakthålla och utveckla luftstridsfunktionen är tillgång till erforderligt logistikstöd.

Logistikförband

Under grundutbildningen skall övning av och samträning mellan taktiska och operativa underhållsförband kunna genomföras.

Hemvärns- och frivillig verksamhet

För att kunna genomföra erforderlig hemvärns- och frivilligverksamhet i hela landet erfordras att organisationsenheterna, som skall bistå verksamheten, i rimlig omfattning är fördelade över ytan, dock i anslutning till befolkningscentra.

3.2.2 Förbandsverksamhet

Principiellt produktionsutlägg 2008

I detta kapitel redovisas det principiella produktionsutlägg år 2008 som ligger till grund för planering och beräkning av grundorganisationen.

Markstridskrafter

Förband	S:a vpl	Fältvpl	Bevvpl
Säk	1205	1135	70
Mek 3	1414	1344	70
Mek 1	659	589	70
Mek 4	729	659	70
Kav	553	483	70
Lv	698	628	70
Farb	671	601	70
Op led	644	574	70
Log	529	459	70
Summa	7102	6472	630

Sjöstridskrafter

Förband	S:a vpl	Fältvpl	Bevvpl
Ubflj	87	87	
Ysflj	191	191	
Minkriflj	125	125	
Amf	542	472	70
Marinbas	759	513	246
Summa	1646	1330	316

Flygstridskrafter

Förband	S:a vpl	Fältvpl	Bevvpl
Bas	70	0	70
Bas	367	297	70
Bas	358	288	70
Hkp Mark/sjöop	270	200	70
Stril	307	207	100
Summa	1372	992	380

Centra

Förband	S:a vpl	Fältvpl	Bevvpl
SkyddC	50	50	0
FMUndSäkC	50	50	0
FöMusC	100	100	0
Summa	200	200	0

TOTALT

Försvargren	Att beställa
Armén	7100
Marinen	1700
Flygvapnet	1 400
Centra	200
Summa	10 400

3.2.3 Utveckling av övnings- och utbildningsverksamheten

Under grundutbildningen skall övning och samträning med olika typer av funktioner kunna genomföras. Av kompetensskäl genomförs fortsättningsutbildning vartannat år. Övning och samträning av behovssammansatta operativa insatsstyrkor och insatsledningar med stöd av operativa ledningsresurser skall kunna genomföras. Tillfälliga baseringsmöjligheter och möjligheter att kunna öva direkt ur normalgruppering i anslutning till aktuella övnings- och skjutområden skall beaktas, liksom möjligheterna att genomföra stridsövningar med skarp ammunition inom en operativ ram. En förutsättning för detta är att erforderliga övnings- och skjutområden finns tillgängliga.

3.2.4 Personalförsörjning

Planerade volymer och kompetenser 2008

YRKESOFFICERARE 2007-12-31 (antal individer)

Totalbehov av YO: **9 130**

Central ledning	750	*
MD	330	**
Arméförband	2 680	
Marina förband	1 300	
Flygvapenförband	1 600	
Helikopterflottiljen	600	
FMLOG	250	
Skolor (MHS, FMHS, HvSS)	300	
Centra	190	
Summa	8 000	

RO i grundorganisationen	-160
RO i utlandsstyrkan	-60
Utlandsstyrkan	350
Tjl (FHS etc)	400
Tjl (studier m m)	500
Projekt	100
Summa	1 130

*) Reducering med 30 % i förhållande till tidigare beräkningar om 1 040 yrkesofficerare.

***) Enligt alternativ 2 i MD-utredningen.

CIVIL PERSONAL 2007-12-31 (antal årsarbeten)

Central ledning	260
MD	120
Arméförband	640
Marina förband	300
Flygvapenförband	750
Helikopterflottiljen	110
FMLOG	3 700
Skolor (MHS, FMHS, HvSS)	120
Centra	150
Summa	6 150

PERSONALKOSTNADER¹⁸ (Mkr)

	2008
Totalt personalkostnad	7 301
Yrkesofficerare	4 765
Civil personal	2 536
varav FMLOG	1 560

Rekrytering 2008

Rekrytering och kompetensutveckling av personal skall inriktas mot att säkerställa nödvändiga kompetenser för insatsorganisationen. Åtgärder för att öka andelen kvinnliga officerare skall fortsatt ges hög prioritet. En viktig förutsättning för detta bedöms vara att allmän mönstringsplikt för både män och kvinnor införs. Detta skall skapa förutsättningar för och möjliggöra ett större urval för värnplikts-tjänstgöring och kommande tjänstgöringar inom Försvarsmakten. Rekryteringsbasen skall även breddas genom att behörighetskrav för antagning till olika karriärer differentieras.

Planerad långsiktig rekryteringsvolym

För att personalförsörja Försvarsmaktens officersvolym om cirka 8 900 officerare erfordras en årlig nyanställning av 450 yrkesofficerare. För reservofficerare är motsvarande volym 300 per år.

Värnpliktssystemet och tillvaratagandet av de värnpliktigas kompetens

Dagens utbildningssystem för värnpliktiga ligger till grund för denna planering, detta innebär att dagens in- och utryckningstider alltjämt gäller. Vidare är tjänstgöringstidernas längd desamma som för närvarande nyttjas.

Värnpliktsvolymen planeras år 2008 vara cirka 10 400 inryckande.

¹⁸ Med direkta personalkostnader åsyftar Försvarsmakten de kostnader som rör lönen i olika former, med andra ord; grundlön, fasta lönetillägg, samt avvecklingskostnader. Försvarsmakten följer även upp och prognosticerar lönekostnader på följande konton: Bidrag från AMV/AMS/LAN, retroaktiv lön, innevarande budgetår militär och civil, engångsbelopp personalavveckling, skattefri kostnadsersättning personalavveckling.

Fortsatt reformering av personalförsörjningssystemet

Målsättningen med det arbete som inletts vad avser implementering av tidigare framtagna förslag till förändringar av personalförsörjningssystemet, är att dessa förändringar skall vara genomförda till 2008. Det innebär att vad som föreslås i *Ett reformerat skolsystem för Försvarsmakten* (SOU 2003:43), och som Försvarsmakten i sitt yttrande på nämnda utredning bejakat, skall vara genomfört.

Det nya skolsystemet skall vara självförnyande och flexibelt och kunna möta de förändrade behov som Försvarsmakten har av kompetensutveckling, mot bakgrund av de av statsmakterna fastställda uppgifterna.

Det taktiska programmet och fackprogrammet utgår i den form de finns idag, och ersätts med ett flexiblare utbud av kortare och längre kurser.

Aspirantskolor skall finnas som ett komplement till värnpliktstjänstgöring och för att bredda rekryteringsbasen för yrkesofficerare. De inriktas i första hand mot utbildningsområden där det idag är få värnpliktiga men där kompetensen är kritisk för Försvarsmakten.

En anpassad officersutbildning skall finnas för att möjliggöra rekrytering av personal med civila kompetenser som Försvarsmakten behöver, men där det också krävs en officerskompetens. Detta kommer att gälla ett relativt begränsat antal individer.

Ett ökat intresse/sökförfarande skall gälla för ett större antal befattningar än idag, och för samtliga personalkategorier. Detta innebär också en ökad kontinuitet i befattning vilket i sig ger positiva effekter för verksamheten, då kompetens inte riskerar att gå förlorad genom exempelvis täta chefsbyten. Ett bättre urvalsförfarande, som också innebär en enhetlig hantering av Försvarsmaktens anställda personal skall vara i funktion. Detta innebär bl a att metoden att genomföra djupintervjuer kommer att tillämpas i större omfattning än idag, både vad avser ansökan till vad som idag benämns nivåhöjande utbildning, såväl som vid tillsättning av högre chefsbefattningar.

Nuvarande beföringssystem, som innebär att officerare befördras efter genomförd nivåhöjande utbildning eller viss tid därefter med erforderliga vitsord/omdömen, ersätts med ett system där befördran fås vid tillträde till befattning och då mot bakgrund av de kompetenskrav som ställs på berörd befattning.

Metoder för att genomföra kompetensbedömningsanalyser skall vara framtagna och genomföras regelbundet för att i tid kunna identifiera och klargöra framtida kompetensförsörjningsbehov. Av Försvarsmaktens utvecklingsplan (FMUP) skall framgå vilka kompetensbehov Försvarsmakten har i ett långsiktigt perspektiv. Dessa behov skall sedan omsättas i en kompetensförsörjningsplan (KompP) av vilken skall framgå vilka kompetenser som skall utbildas, när och med vilka resurser. Det skall också framgå vilka kompetenser som skall avvecklas.

Befattningsstrukturen i Försvarsmakten skall, för att underlätta användbarheten, vara så enhetlig och gemensam som möjligt. I det nya personaladministrativa stödsystemet (tidigare benämnt PA-Ny) skall, inte minst då kompetenserna beskrivs, samtliga kategorier av anställda hanteras på ett likartat sätt.

Av största vikt är att det framtida personalförsörjningssystemet grundas på ett för alla personalkategorier gemensamt system för att beskriva kompetenser och befattningskrav. Ett gemensamt synsätt och en likvärdig hantering av alla personalkategorier är också en förutsättning för en lyckad framtida personal- och kompetensförsörjning.

4. Inriktning och mål för planeringen perioden 2005-2007 - Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

4.1 Inriktning för planeringen 2005-2007

4.1.1 Utveckling av förmågor och insatsorganisation

Den fortsatta reformeringen av Försvarsmakten skall genomföras mot en långsiktig målbild. Grunden för utveckling av Försvarsmakten är konceptet nätverksbaserat försvar (NBF). Den internationella insatsförmågan skall under försvarsbeslutsperioden stärkas i kvalitativ bemärkelse med vidmakthållande av dagens volym. Försvarsmakten skall inleda förnyelse mot en långsiktig nationell förmåga och kompetens till väpnad strid.

Ambitionen för uppgiften att medverka i internationella insatser vad avser insatta förband, förmåga att medverka i fredsframtvängande operationer och tillgänglighet, prioriteras före uppgiften att på medellång och lång sikt kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer. Inom given ekonomisk ram medför detta att bredden och volymen inom funktioner reduceras, t ex verkan mot mark-, sjö- och luftmål. Försvarsmakten skall under perioden öka sin förmåga till strid med allsidigt sammansatta förband.

Försvarsmakten skall upprätthålla en avpassad förmåga och beredskap att hävda den territoriella integriteten. Som en konsekvens av det nya militärstrategiska läget i Europa och vårt närområde, skall resurserna för territoriell integritet reduceras i förhållande till dagens nivå.

Försvarsmakten skall kunna bidra till internationella fredsfrämjande insatser. Vissa förband skall kunna sättas in med mycket kort varsel, huvuddelen av förbanden skall kunna avdelas för medverkan i fredsframtvängande operationer. Utgångspunkt för planeringen skall vara att Försvarsmakten 2008 skall kunna avdela upp till 1 000 man för internationella insatser över tiden, under kortare period, cirka sex månader, upp till 500 man därutöver. Detta kräver ett förändrat synsätt vad avser beredskap, styrkeregister och interoperabilitet.

Bredden av förband för internationella insatser skall minska för att reducera kostnader och baseras på efterfrågan, nationella behov och reell operativ förmåga. Beredskapskraven skall anpassas för att öka överensstämmelsen med nationella förutsättningar och behov. Arbetet med att utveckla och uppnå interoperabilitet och förmåga till internationella insatser drivs vidare genom successivt fastställda partnerskapsmål.

En mer detaljerad beskrivning av Försvarsmaktens förslag till inriktning av den internationella förmågan, samt vilka förband som bör anmälas till internationella styrkeregister i försvarsbeslutsperioden framgår av bilaga 14.

Försvarsmaktens utveckling, förnyelse och materielförsörjning, på kort och lång sikt, skall baseras på de operativa behoven nationellt och internationellt. För att öka överensstämmelsen mellan operativa behov och möjligheterna till materielförsörjning skall den långsiktiga strategin överses under försvarsbeslutsperioden. Övertalig materiel avvecklas snarast. Nuvarande takt för materiell förnyelse reduceras.

Inom försvarsbeslutsperioden är materielanslaget intecknat av leveranser som till sin huvuddel är inriktat mot det nya insatsförsvaret, men som har beslutats utifrån behov i en större insatsorganisation, samt efterhand ökade ambitioner att bidra med förband för internationella insatser. Därav följer att utveckling mot nya mål och krav i försvarsbeslutsperioden endast kan genomföras i **mycket** begränsad utsträckning. Utvecklingen av nationell intraoperabilitet och internationell interoperabilitet på nätverksbaserad grund prioriteras före anskaffning av nya vapenplattformar. **Utveckling och anskaffning av nya plattformar och verkansdelar skjuts på framtiden.**

Försvarsmakten avdelar medel och resurser för att upprätthålla och utveckla kunskap, kompetens, metoder, förband och system för att möta nya krav. Inriktningen för Försvarsmaktens långsiktiga förmågeutveckling utgör grunden för innehållet och ambitionen inom forskning och teknikutveckling.

4.2 Förslag till mål för verksamheten år 2005 och inriktning för åren 2006-2007 per verksamhetsgren (VG 1-4)

4.2.1 Mål och inriktning för verksamhetsgren 1 (utbildning, planering m m)

Grundorganisation

Under perioden 2005-2007 skall grundorganisationens struktur utvecklas i enlighet med vad som beslutas i samband med FB 04. För att kunna innehålla uppsatta mål för grundorganisationen år 2008 skall Försvarsmakten anpassa och utveckla grundorganisationen mot att inneha de förmågor som krävs för att kunna organisera, vidmakthålla och stödja insats- och förstärkningsförband samt de resurser som krävs för dessa. Vidare skall grundorganisationen effektivt och rationellt kunna hantera alla de åtgärder som krävs för att utveckla, vidmakthålla eller avveckla personal, förnödenheter, anläggningar, mark och lokaler vid förband, skolor och centra.

Mål 2005

Under år 2005 skall stor uppmärksamhet läggas vid att tidigt påbörja omstruktureringen av grundorganisationen i enlighet med FB 04. Inriktningen skall vara att beslutade nedläggningar av organisationsenheter skall vara avklarade 2005-12-31.

Inriktning 2006-2007

Under år 2006 skall erforderliga avvecklingsorganisationer inrättas tidigt. Huvuddelen av den mark och de byggnader som beslutats för avveckling skall ha lämnats/avvecklats under året.

Under 2007 skall återstående omstruktureringsåtgärder vara avslutade.

Övnings- och utbildningsverksamheten

Utbildningen skall fortsatt inriktas mot att uppnå färdighet inom Försvarens huvuduppgift varvid förmågan till väpnad strid i sammansatta och integrerade förband skall utgöra grunden för skol- och förbandsutbildningen. Övningsverksamheten skall bedrivas mot bataljon (motsvarande) inom ramen för högre förband. Deltagande i multinationell och bilateral övningsverksamhet skall genomföras med syfte att förbättra Försvarens samlade förmåga, främst på högre konfliktnivåer. Slutövningar under förbandsövningsskedet genomförs med operativt sammansatta insatsstyrkor.

Övningar på brigad- och flottiljnivå genomförs främst som ledningsövningar med demonstratorstöd samt i divisions ram för funktionsplattformarna.

Utbildning, inkluderande interoperabilitetsåtgärder, av staber och förband på olika nivåer genomförs samordnat.

För vissa förband som deltar i utvecklingen av ett nätverksbaserat försvar skall utbildningsmålen differentieras och anpassas till den speciella demonstratorverksamheten.

Utbildning och övning av ledningsorganisationen genomförs med beaktande av EU:s krishanteringsprocedurer och NATO:s planeringsmodell.

Utbildningsinsatserna (bl a språk, stabsarbetsmetoder och ledningsmetoder) vad gäller internationell samverkansförmåga skall fortsatt genomföras. Personal och enheter som kan komma att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser ges företräde.

Förband anmälda till internationella styrkeregister skall utbildas för att kunna verka med förmåga enligt antagna partnerskapsmål. Förband anmälda till internationella styrkeregister skall upprätthålla anbefalld beredskap.

Övningar som är kopplade till miljöer där alternativa angreppsmetoder används skall genomföras.

För att uppnå de kvalitativa målen vid armé- och marinförband skall utbildningen utvecklas och samordnas över landet. Även den högre taktiska nivån (motsvarande division) måste finnas med av kompetensskäl samt för att skapa förutsättningar för att alla funktionsförband skall uppnå satta utbildningsmål. Detta kräver att fortsättningsutbildning genomförs inom armén omfattande ca 3500 man vartannat år.

För att uppnå de kvalitativa målen vid flygstridskrafterna och möjliggöra förmåga till exportstöd inriktas verksamheten mot en ökad insatsförmåga och kompetens. Övningar på högre taktisk nivå genomförs med flygförbanden.

Mål 2005

Förbandsutbildningen genomförs med inriktning PersQ 4 bataljon (motsvarande). Övning för den operativa ledningen genomförs.

Inriktning 2006-2007

Förbandsutbildningen genomförs med inriktning PersQ 4 bataljon (motsvarande). 2006 genomförs fortsättningsutbildning för armén. Övningar genomförs med allsidigt sammansatta förband.

Internationella övningsmoment ingår som en naturlig del vid grundutbildning.

Ett nytt utbildningssystem skall prövas, utvärderas och implementeras.

Personalförsörjning**Planerade volymer och kompetenser¹⁹****YRKESOFFICERARE (individer)**

	2004	2005	2006	2007
Planerat antal avlönade 12-31 av FM (6.1.1)	10 500	8 050	8 000	8 000
Övertaliga 12-31		1 220	620	0
Ej avlönade av FM eller avlönade 6.1.2	1 130	1 130	1 130	1 130
Totalt antal anställda YO i FM 12-31	11 630	10 400	9 750	9 110
Anställs i FM		440	0	220**
Omlokaliseringsavgångar		210	50	40
Traditionella avgångar		250	250	250
Övriga avgångar *		80	85	85
Avgångsvederlag 3 år		275		
Yrkesväxling 2 år		420		
Statlig yrkesväxling 4 år		155		
SP		265	265	265
Summa avgångar under året		1 670	650	640

*) ÅP, sjukpension, förtidspension, avlidna.

**) Antalet övervägs.

CIVILA (årsarbetskrafter)

	2004	2005	2006	2007
Planerat antal 12-31 avlönade av FM	8 600	6 350	6 250	6 150
varav FMLOG		4 900	3 800	3 700
Summa avgångar under året		350	2 000	100
Kvarstående avvecklingsbehov		1 900	0	0

¹⁹ Värdena i tabellerna är avrundade.

PERSONALKOSTNADER²⁰ (Mkr)

	2004	2005	2006	2007
Total personalkostnad		9 534	9 037	7 841
Yrkesofficerare		5 226	5 072	5 237
Civil personal		3 233	3 134	2 451
varav FMLOG		1 977	1 579	1 560

Rekrytering

Rekrytering och kompetensutveckling av personal skall inriktas mot att säkerställa nödvändiga kompetenser i insatsorganisationen.

Mål 2005

Åtgärder för att öka andelen kvinnliga officerare skall ges fortsatt hög prioritet. Detta genom att vidta åtgärder för att öka rekryteringen och reducera antalet för-tidsavgångar. Fortsatt genomförande av "minilumpen" för ungdomar i årskurs 2 och 3 på gymnasiet, översyn av FM baskrav och fysiska krav vid mönstring, insatser för rekrytering under värnplikten och utvecklandet av formerna för antagning till yrkesofficersprogrammet. En annan viktig åtgärd är att förbättra information och diskussion om syftet med positiv särbehandling för att öka rekryteringen av kvinnliga yrkesofficerare.

Under 2005 planeras nyanställning av 440 yrkesofficerare och 100 reservofficerare.

Inriktning 2006-2007

Åtgärder för att öka andelen kvinnliga officerare skall fortsatt ges hög prioritet. En viktig förutsättning för detta bedöms vara att allmän mönstringsplikt för både män och kvinnor införs. Detta skall skapa förutsättningar för och möjliggöra ett större urval för värnpliktstjänstgöring och kommande tjänstgöringar inom Försvarsmakten. Rekryteringsbasen skall även breddas genom att behörighetskrav för antagning till olika karriärer differentieras.

²⁰ Med direkta personalkostnader åsyftar Försvarsmakten de kostnader som rör lönen i olika former, med andra ord; grundlön, fasta lönetillägg, samt avvecklingskostnader. Försvarsmakten följer även upp och prognosticerar lönekostnader på följande konton: Bidrag från AMV/AMS/LAN, retroaktiv lön, innevarande budgetår militär och civil, engångsbelopp personalavveckling, skattefri kostnadsersättning personalavveckling.

För 2006 är inriktningen att inga officerare nyanställs. Under 2007 planeras nyanställning av 220²¹ yrkesofficerare och 50 reservofficerare.

Omstrukturering av personal

Omstruktureringen av personal som föranleds av försvarsbeslut 2004 skall prioriteras och så tidigt som möjligt under perioden skall ny personalram intagas.

För att nå dessa personalvolymmer skall följande metoder tillämpas:

Civil personal

- Uppsägningar på grund av arbetsbrist samt
- uppsägningshotade civila får på avtalsenliga grunder tillgång till Trygghetsstiftelsen.

Yrkesofficerare

- Yrkeslivsplanering för samtliga yrkesofficerare som inte innehar särskilt angelägen kompetens genomförs i ett med Trygghetsstiftelsen samfinansierat projekt för att stimulera yrkesofficerare att hitta andra karriärvägar och lämna Försvarsmakten på egen begäran,
- yrkesväxlingsstöd till yrkesofficerare som söker och blir antagen till utbildning som leder till bristyrken inom offentlig förvaltning. Det gäller yrkesofficerare som inte innehar särskilt angelägen kompetens och som avslutar sin anställning på egen begäran,
- särskild pension (SP), under förutsättning att Försvarsmakten erhåller delegation från Arbetsgivarverket att få träffa avtal om särskild pension för yrkesofficerare som uppnår 55 års ålder under försvarsbeslutsperioden samt
- särskilda stimulansåtgärder i form av avgångsvederlag och/eller yrkesväxlingsstöd som införs vid behov efter en eller flera kontrollstationer under försvarsbeslutsperioden.

Först när det står klart vilka utbildningsplattformar som skall avvecklas går det att bedöma i vilken omfattning de föreslagna åtgärderna leder till minskade personalkostnader.

²¹ Antalet övervägs.

Värnpliktssystemet och tillvaratagandet av de värnpliktigas kompetens

Dagens utbildningssystem för värnpliktiga ligger till grund för denna planering. Detta innebär att dagens in- och uttryckningstider alltså gäller. Vidare är tjänstgöringstidernas längd oförändrade relativt dagens.

Arbetet med att minska avgångar under grundutbildning skall fortsätta. Värnpliktigas attityder till Försvarsmakten och utbildningen före, under och efter tjänstgöringen skall mätas kontinuerligt. Nuvarande mätmetoder skall utvecklas successivt. Värnpliktsrådets drogforebyggande arbete gentemot värnpliktiga skall fortsatt stödjas.

Värnpliktens meritvärde för den enskildes civila yrkesval skall vidareutvecklas inom ramen för militära utbildningsmål.

Försvarsupplysning och medverkan i statsceremonier skall genomföras i syfte att stärka försvarsviljan och förtroendet för det militära försvaret.

Nuvarande underlag för blivande värnpliktiga omfattande beskrivning av inskrivningsbefattningar, information om krigsförband samt information om utbildningsförband skall utvecklas. Information till kvinnor om möjligheten att genomgå militär grundutbildning skall fortsätta i samverkan med Pliktverket. Regionala nätverk för kvinnliga värnpliktiga skall stödjas.

Åtgärder för att förbättra rekryteringen till internationell tjänst och förband anmälda till internationella styrkeregister skall vidtagas.

Mål 2005

Planering för 2005 skall utgå från cirka 11 000 inryckande värnpliktiga.

Inriktning 2006-2007

För åren 2006-2007 planeras cirka 10 400 inryckande värnpliktiga.

Mål och inriktningar för personalförsörjningssystemet

Den påbörjade implementeringen av ett nytt personalförsörjningssystem skall fortsätta i enlighet med de tidigare framtagna förslagen i såväl regeringens proposition *Fortsatt förnyelse av totalförsvaret* (2001/02:10), uppdrag och regleringsbrev till Försvarsmakten, Försvarsmaktens redovisningar och gällande planeringsanvisningar. I detta sammanhang skall Försvarsmakten utveckla enhetliga arbetsformer och definiera och fastställa begrepp inom ramen för Försvarsmaktens personalförsörjning.

Utveckling av Försvarsmaktens personal skall inriktas mot att säkerställa nödvändiga kompetenser för insatsorganisationen. Internationell verksamhet skall vara en naturlig del av officerarnas tjänstgöring samt meriterande för fortsatt utveckling.

Försvarsmakten skall kunna bemanna multinationella staber såväl på kort som lång sikt samt göra internationell tjänstgöring till en naturlig del av anställningen inom Försvarsmakten, bl a genom att tjänstgöringen skall vara meriterande och genom att ändrade rotationssystem kan skapa en större flexibilitet för individen.

Befintliga anställningsformer skall utvecklas för insatsorganisationen.

En Human Resource-strategi (HR-strategi) skall utarbetas och implementeras inom ramen för Överbefälhavarens strategiska styrning av Försvarsmakten. Syftet med denna är att skapa en tydlig koppling och gemensam inriktning av personalförsörjningen mot verksamhetens mål.

Inriktningar och målsättningar för personalförsörjningen skall inarbetas i Försvarsmaktens utvecklingsplan (FMUP), dessa skall därefter omsättas i kompetensförsörjningsplanen (KompP). Försvarsmakten skall genom kompetensförsörjningsplanen bättre kunna styra kompetensförsörjningen mot de föreliggande behoven. Det påbörjade arbetet med kompetensstrukturen skall fortsätta och påbörjade kompetensbehovsanalyser regelbundet genomföras för att klarlägga Försvarsmaktens kompetensbehov på kort och lång sikt.

Försvarsmaktens utveckling av personal syftar främst till en balanserad kompetensförsörjning och samtidigt till att skapa en balanserad åldersstruktur. En analys av åldersstrukturen i Försvarsmakten i syfte att skapa förutsättningar för en effektiv personalförsörjning skall genomföras. Detta syftar till att utarbeta en målbild för åldersstrukturen i yrkesofficerskåren i ett personalförsörjningssystem i balans.

Arbetet med implementeringen av det reformerade skolsystemet skall fortsätta i enlighet med vad som föreslagits i skolreformutredningen (SOU 2003:43).

Skolsystemet skall säkerställa att personalutbildning i ökad utsträckning kvalitets-säkras och bibehålls på en hög nivå. Genomförd utbildning samt målen för personalutbildning skall kontinuerligt utvärderas och analyseras och ge underlag till årlig revidering.

Mot bakgrund av genomförd analys av lämpliga befattningar skall införandet av ett utökat intresse/sökförfarande som omfattar all anställd personal påbörjas då de organisatoriska konsekvenserna av försvarsbeslutet är kända.

Arbetet för en jämställd arbetsplats skall ökas och insatserna mot sexuella trakasserier skall fortlöpa i syfte att skapa en bra arbetsplats för kvinnor och män. Insatser för att minska förekomsten av kränkande särbehandling av personal, värnpliktiga såväl som anställda, skall intensifieras.

Reservofficerarnas roll i insatsorganisation, vid tjänstgöring i grundorganisationen, vid internationell tjänstgöring och i hemvärdet skall tydliggöras. Åtgärder skall vidtas för att stimulera rekryteringen av reservofficerare till hemvärdets krigsförband.

Inriktning 2006-2007

Under förutsättning att planeringsförutsättningarna ej radikalt ändras skall arbetet med implementeringen av det reformerade skolsystemet och övriga uppgifter inom ramen för det nya personalförsörjningssystemet vara slutförda under 2007.

Utbildning av hemvärn

Mål 2005

Omorganisation enligt utredning "Hemvärdet efter 2004" fullföljs med målsättning att reducera antalet förband till förmån för uppfyllda förband med hög personell kompetens och materiell kvalitet. Övningskvalitet och kostnadseffektivitet vidareutvecklas varvid funktionsövningar inom bataljons ram eftersträvas. Organisering och utbildning av insatsplutoner prioriteras. Hemvärdets övnings-/utbildningsverksamhet integreras, så långt möjligt, med insatsorganisationens övningar.

Inriktning 2006-2007

Organisation enligt utredningen "Hemvärdet efter 2004" slutförs under 2006.

Övningskvalitet och kostnadseffektivitet vidareutvecklas varvid funktionsövningar inom bataljons ram eftersträvas. Organisering och utbildning av insatsplutoner prioriteras. Hemvärdets övnings-/utbildningsverksamhet integreras, så långt möjligt, med insatsorganisationens övningar.

- Utbildningen anpassas så att den i ökad utsträckning tillgodoser Försvarsmaktens behov av att rekrytera personal och kompetenser till internationella insatser, nationella skyddsstyrkor och prioriterade insatsförband.

Frivillig försvarsverksamhet

Mål och inriktning 2005-2007

Målet för den frivilliga försvarsverksamheten skall vara att höja Försvarsmaktens förmåga såväl nationellt som internationellt. Vidare skall den frivilliga försvarsverksamheten utgöra ett stöd till verksamheten i grundorganisationen genom att

tillföra exempelvis instruktörer med specifik kompetens och genom att bistå utbildningsförbanden med kompetensklossar.

Försvarens behov av kompetenser och förmågor skall vara styrande för uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna. Behoven skall tydligt framgå i de uppdrag som Försvarensmakten ger de frivilliga försvarsorganisationerna. Utbildning som genomförs på Försvarensmaktens uppdrag skall vara kvalitetssäkrad, på samma sätt, som övrig utbildning i Försvarensmakten.

Övrig förbandsverksamhet

Exportstöd

Verksamhet som Försvarensmakten engageras i sker på initiativ av industrin och efter rekommendation från den av Regeringskansliet ledda koordinerings- och referensgruppen (KRG) för exportstöd. I största möjliga utsträckning eftersträvar Försvarensmakten att koordinera industrins önskemål med redan planerad verksamhet. Ingångna exportstödsavtal skall fullföljas.

Försvarensmaktens stöd till försvarsindustrin har hittills varit omfattande och önskemålen från industrin visar en tydligt ökande trend.

Industrins behov av stöd ökar samtidigt som Försvarensmaktens koncentration till huvuduppgifterna ökar. Detta innebär att de resurser som kan ställas till industrins förfogande successivt krymper. Möjligheten att lämna stöd måste därför prövas i varje särskilt fall och finansieras med tilläggsmedel.

Miljöverksamhet

Försvarsmaktens och försvarssektorns övergripande miljöarbete skall bygga på den fastställda gemensamma Nordisk Agenda 21 för försvarssektorn. Arbetet inom ramen för Försvarsmaktens sektoransvar för ekologiskt hållbar utveckling skall fördjupas och ensas inom försvarssektorn.

Försvarsmakten skall vidmakthålla ett systematiskt hållbarhetsarbete i enlighet med Sveriges nationella strategi för hållbar utveckling.

Indikatorer för miljöledningssystemet skall fortsatt utvecklas. De skall göra det möjligt att dels jämföra förband och utlandsstyrkan sinsemellan, dels aggregera resultatet upp till central nivå för en samlad analys av hela Försvarsmakten.

Fördjupningen och konkretiseringen av strategiska miljöbedömningar i planerings- och beslutsprocessen skall fortsätta. Vidare skall andra miljöaspekter än det utpräglade miljöskyddet, t ex frågor om natur- och kulturmiljö, vägas in i miljöarbetet.

Försvarsmakten skall fortsatt medverka i det internationella försvarsmiljösamarbetet och utveckla miljösamarbetet med de nordiska länderna och Ryssland. Försvarsmakten skall vidare samverka med amerikanska och andra nationers myndigheter i fråga om försvarsmiljöbistånd till staterna i östersjöområdet.

Försvarsmakten skall utarbeta metoder för att miljöskydd ur ett hållbarhetsperspektiv beaktas vid internationella övningar och insatser.

Avvecklingen av ozonnedbrytande ämnen skall prioriteras.

Riktlinjer för miljöhänsyn skall tillämpas vid all materielanskaffning och materielutveckling. I syfte att ta så stor miljöhänsyn som möjligt skall även indirekt miljöpåverkan studeras och om möjligt beaktas.

Särskild vikt skall läggas vid fortsatt miljöutbildning inom myndigheten.

Arbetet med att begränsa effekterna av skott- och flygbuller skall fortsätta.

Arbetet med att begränsa utsläpp till luft, mark och vatten från skadliga ämnen och fossila bränslen skall fortsätta.

Miljösanering enligt gällande plan vid avvecklade områden och anläggningar skall fullföljas. Återställning av områden som skadats av militär verksamhet skall fortsätta i den takt som resurserna medger.

Samtliga tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken skall tillståndsprövas före utgången av 2005.

Försvarmakten skall stödja:

- Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) i fråga om att bevaka den del av Europeiska gemenskapens lagstiftningsarbete m m på miljöområdet som kan beröra försvarssektorn och utarbeta underlag i dessa avseende, samt i arbetet med det s k Riga-initiativet och i försvarsmiljösamarbetet mellan EU-staternas försvarsministerier samt
- Totalförsvarets forskningsinstitut i dess säkerhets- och försvarspolitiska forskning för regeringens behov på försvarsmiljöområdet.

Mark- och lokalförsörjning

Försvarmakten skall etablera former för att över en tioårsperiod kunna prognostisera hyreskostnadsutvecklingen. Kvalitetsutveckling för delunderlag till prognosarbetet drivs i samarbete med Fortifikationsverket.

Underlags-, kontroll- och planeringsformer inför nyförhyrningsbeslut skärps.

Planering skall ske mot frigjort utrymme som medges:

- beroende av minskning av kapitaltjänstkostnaden hos hyresvärden Fortifikationsverket,
- genom uteblivna hyror föranledda av en effektivare lokalplanering samt
- av uteblivna hyror föranledda av omstruktureringsbeslut.

Frånsett allmän prisutveckling och Fortifikationsverket förmåga till effektivisering skapas en utvecklingsgrund för hyreskostnader som kontrolleras till en bibehållen till regressiv ekonomisk nivå.

Flexibilitet avseende förhyrning av lokaler skall ökas genom:

- en långsiktig strategi att öka andelen förhyrda flyttbara byggnader samt
- förhyrning av mer flexibla byggnadslösningar som i sig kan innehålla krav på funktionsändring i sin kapacitet.

Nyttjandeanalyser genomförs för såväl lokaler som övnings- och skjutfält i syfte att effektivisera Försvarmaktens nyttjande. Nuvarande interna hyressystem över ses.

4.2.2 Mål och inriktning för verksamhetsgren 2 (materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling)

Materielutveckling och anläggningsförsörjning

Materieförsörjningen skall inriktas mot att stödja utvecklingen av insatsorganisationen och i ett längre perspektiv skapa förutsättningar för att kunna stödja en anpassning av Försvarmakten mot nya hotbilder och riskspektra. Härvid skall strävan samtidigt vara att öka kostnadseffektiviteten och flexibiliteten i materieförsörjningen.

Under de närmaste åren prioriteras leveranser av beställda plattformar och övriga produkter för insatsorganisationen med hög grad av interoperabilitet.

För att möjliggöra flexibelt och brett användningsområde samt en god grund för att kunna modifiera materielsystemen eller anpassa materielsystemen till NBF skall en modulär systemuppbyggnad eftersträvas.

Utvecklingen mot ett närverksbaserat försvar (NBF) fortsätter. Härvid skall bl a anpassningen av vissa materielsystem, utvecklingen av Försvarmaktens systemarkitektur (FM A) samt utvecklingen av Demo 05/06 fortsätta.

För att minska anskaffnings- och utvecklingskostnader för nya materielobjekt skall möjligheter till och förutsättningar för samarbete med andra länder fortsätta.

Ersättning av kostnadsdrivande utvecklingssteg med modellering och simulering skall ske. Möjligheter att nyttja civila produkter och teknikutvecklingar skall tillvaratas.

Flexibiliteten i materielplaneringen skall fortsatt utvecklas mot att kunna välja systemlösning och tid beroende på möjligheter till samarbete med andra länder, men även till att kostnadseffektivt kunna förändra planerad verksamhet. Flexibiliteten skall uppnås genom att den långsiktiga materieförsörjningsplanen ges ett ej objektsspecificerat ekonomiskt planeringsutrymme. Under de närmaste åren skall beställningar som leder till en bindningstid överstigande tre år undvikas. I stället skall i större utsträckning stegvisa beställningar med tydliga beslutsgrindar nyttjas.

För att kunna anpassa materielprocessen och materieförsörjningen till nya förhållanden och förutsättningar är strävan att successivt vidareutveckla den preliminära materieförsörjningsstrategin som i tillämpliga delar används. Bl a avses att granska förutsättningarna för den evolutionära anskaffningsmodellen samt vidareutveckla metoden för att etablera utvecklings- och anskaffningssamarbeten med andra länder.

Försvarsmaktens systemkompetens skall stärkas genom att nya kompetenser utvecklas på sikt genom bl a medverkan i internationella samarbetsprojekt.

Åtgärder för att vidmakthålla ett urval av strategiskt viktiga kompetenser inom materiel- och anläggningsförsörjning koordineras med forskning och teknikutveckling.

Omstruktureringen av Försvarsmakten innebär att befintliga materielsystem som inte passar in i den framtida målbilden för Försvarsmaktens utveckling samt modern materiel vilken inte ryms i den ekonomiska ramen avvecklas så snabbt som tillgängliga ekonomiska resurser medger. Detta innebär att ytterligare avveckling av överskottsfrnödenheter kommer att ske i stor omfattning.

De principer för avveckling som varit grunden för verksamheten under den gångna perioden skall fortsätta att gälla under det fortsatta arbetet. Inriktningen för omstruktureringen innebär att hela materielsystem kommer att avvecklas. Avvecklingen kommer även att omfatta modern materiel, som till följd av förändrad insatsorganisation blir övertalig och helt eller delvis avvecklas. Den dimensionerande materielen för förband i insatsorganisationen skall dock ha en sådan volym att den långsiktiga driften av förbanden optimeras ur ett driftsmässigt och ekonomiskt perspektiv.

Exempel på sådan materiel är:

- delar av JAS 39 A-systemet,
- en ubåt typ Gotland,
- två korvetter typ Göteborg,
- delar av stridsbåt 90-systemet
- delar av robotsystem 17
- stridsvagn 121-systemet samt
- luftvärnsrobotsystem 90.

Anläggningsutvecklingen inriktas mot att möta de krav som ställs av det nätverksbaserade försvaret inom funktionen skydd. Inventering genomförs härvid av vilka forsknings-, studie- och utvecklingsområden som har tillämpning inom skyddsområdet.

Anläggningsförsörjningen skall även inriktas mot att befintliga anläggningar som skall vara kvar i insatsorganisationen kan möta de krav som ställs på skydd av det nätverksbaserade försvaret. Anläggningarna skall även anpassas mot gällande beredskapskrav. Anpassning av driftnivåer skall därvid prioriteras mot bakgrund av ställda beredskapskrav för respektive anläggning. Inhemsk fortifikatorisk kompetens skall långsiktigt säkerställas.

Anläggningar som inte avses nyttjas inom det nätverksbaserade försvaret skall avvecklas så snart som möjligt så att en ökad ekonomisk handlingsfrihet uppnås.

Mål och inriktning för materiel 2005-2007

Förbandstyp 1 - Operativa lednings- och underhållsförband

Mål för 2005:

- metod och organisationsförsök för den operativa ledningsbataljonen påbörjas samt
- studieverksamhet avseende utformningen av den operativa sambandsbataljonen påbörjas.

Inriktning under försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av de operativa ledningsförbanden fortsätter,
- etablering av OPIL i Uppsala ovan jord, i enlighet med dagens ambitionsnivå för de taktiska kommandon slutförs,
- utveckling av IT-försvarsförbandet slutförs,
- studier inför utveckling av insatsledning mark/sjö/luft/information/logistik påbörjas,
- studier för att utveckla TK-bataljonen påbörjas samt
- utveckling och modernisering av förplägnads- och drivmedelsmateriel fortsätter med ytterligare leveranser under perioden.

Förbandstyp 2 – Divisionsförband

Mål för 2005:

- utveckling av ett TVA-kompani till 2011 påbörjas, med delmål att leverera en splitterskyddad TVA-tropp till 2006,
- utveckling av luftvärnsrobotsystem 23 mot luftvärnsbataljon RBS 23 (MR²²) påbörjas.

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- utveckling och anskaffning av splitterskyddade indikeringsfordon till NBC-kompani genomförs.
- renovering och modifiering av luftvärnsrobotsystem (RBS) 77 till RBS 97 i syfte att förbättra systemets förmåga och status slutförs samt
- utveckling av ingenjörfordon i syfte att förbättra rörlighet i miljö med oexploderad ammunition och minor fortsätter, med mål att påbörja anskaffning 2008.

²² Medium Range

Förbandstyp 4 – Armébrigadförband

Mål för 2005:

- utveckling av haubits 77B till 77BD påbörjas, med mål att påbörja anskaffning tidigast 2008, samt
- utveckling av IS-mark påbörjas, med mål att driftsätta 2008.

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av 155 mm precisionsgranat för eldrörsartilleri (EXCALIBUR) i samarbete med USA fortsätter, med mål att påbörja anskaffning tidigast 2008,
- utveckling av SSG 120 fortsätter i syfte att förbättra förmåga till indirekt eld, mål är att påbörja anskaffning tidigast 2008 samt
- avveckling av haubits 77A, stridsvagn 121, pansarbandvagn 302 och pansarbandvagn 501, luftvärnsrobotsystem 90.

Förbandstyp 5 – Marina lednings- och underhållsförband

Mål för 2005:

- LTF Orion slutförs.

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av sjöinformationsbataljonernas IT- och IS-system samt införande av ny radarsensor fortsätter samt
- utveckling av materiel för SUCFIS-samarbetet²³ fortsätter.

Förbandstyp 6 – Försvarsmaktens helikopterförband

Inriktning under försvarsbeslutsperioden:

- studier rörande helikopterbataljonens ledningssystem slutförs,
- anskaffning av HKP 14 och 15 fortsätter samt
- avveckling av äldre helikoptersystem fortsätter.

Förbandstyp 7 – Stridsfartygsförband

Mål för 2005:

- konstruktionsfas för ubåt Viking påbörjas, med mål att inleda byggnationsfas 2008,
- produktdefinitionsfas (PDF) för TMS²⁴ slutförs och fortsatt utveckling påbörjas,
- halvtidsmodernisering av SAM²⁵ påbörjas,

²³ ”Sea Surveillance Cooperation Finland and Sweden”.

²⁴ Torped, mina, sensor. Samlingsnamn för nytt undervattensstridssystem

- halvtidsmodernisering av ubåt typ Södermanland slutförs,
- livstidsförlängning av minröjningsfartyg typ Landsort påbörjas, inklusive modernisering av artillerisystem 40/48. Målet är att LTF slutförs under 2008,
- avveckling av ett minröjningsfartyg typ Landsort samt
- ombyggnad av två minröjningsfartyg typ Styrso till röjdykarfartyg slutförs.

Inriktning under försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av korvett typ Visby fortsätter och leverans slutförs under 2007,
- förstudier och andra förberedelser inför beslut om anskaffning av nytt ytstridsfartyg, YS Ny, fortsätter,
- halvtidsmodernisering av SAM²⁶ slutförs,
- förstudier och andra förberedelser inför en framtida utveckling av minröjningssystemet ROSSS²⁷ påbörjas,
- anskaffning av ROV-E²⁸ fortsätter,
- utveckling av marin EOD-förmåga fortsätter och materiel anskaffas,
- utveckling av MUSAC²⁹ fortsätter,
- kompletteringsanskaffning av MINFÖL³⁰ fortsätter,
- avveckling av robotbåt typ Ystad och patrullbåt typ Kaparen sker i takt med leverans av korvett typ Visby samt
- avveckling av ubåt typ Västergötland, en ubåt typ Gotland, två korvett typ Göteborg, två stödfartyg och hydrofonbojartygen genomförs.

Förbandstyp 8 – Amfibieförband

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- studier och andra förberedelser inför halvtidsmodernisering av amfibiebataljonen genomförs,
- säkerhetsmodifiering av robotsystem 17 genomförs,
- avveckling av en amfibiebataljon och amfibiebrigadens funktionskompanier, varvid ett sensorkompani behålls inom ramen för utveckling av Försvarsmaktens framtida sensorstruktur samt
- delavveckling av stridsbåt 90-systemet och robotsystem 17.

²⁵ ”Self Propelled Acoustic Magnetic Sweep”. Fjärrstyrt svep som används som skyddssvep och för minröjningsuppgifter

²⁶ ”Self Propelled Acoustic Magnetic Sweep”. Fjärrstyrt svep som används som skyddssvep och för minröjningsuppgifter

²⁷ Remotely Operated Sweep Sensor System. Fjärrstyrd obemannad minröjningsfarkost som skall kunna söka, kartera, spana och röja minor.

²⁸ ”Remotely operated vehicle-expendible”. Fjärmanövrerad undervattensfarkost som används för att lokalisera och oskadliggöra oexploderade ammunitionseffekter (t ex minor)

²⁹ Marinens undervattens-, signal-, analyscentral.

³⁰ Minföreladdning som fälls från undervattensfarkost.

Förbandstyp 9 – Flygvapnets lednings- och underhållsförband

Mål för 2005:

- anpassning av strilbataljon 04 fortsätter.

Inriktning under försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av strilbataljon 08,
- utveckling av TARAS fortsätter,
- uppgradering/anpassning av STRIC fortsätter,
- uppgradering/anpassning av IS FV fortsätter,
- uppgradering av PS 860 strilsensorer,
- utveckling av interoperabilitet i lednings- och basförband fortsätter,
- utveckling av materiel för uppbyggnad av basbataljon 04 fortsätter med planering och utveckling inför övergång till basbataljon 08 samt
- delavveckling av strilsensorer fortsätter.

Förbandstyp 10 – JAS 39-förband

Mål för 2005:

- utveckling av gemensamt flygutbildnings- och stödsystem (PETRA) fortsätter.

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av JAS 39 funktionalitet och interoperabilitet fortsätter,
- utveckling av internationell insatsförmåga med SWAFRAP JAS 39C fortsätter samt
- leveranser av JAS 39 C (delserie 3) fortsätter.

Förbandstyp 11 – Övriga stridsflygförband

Mål för 2005:

- avveckling av JA 37 slutförs.

Inriktning för försvarsbeslutsperioden:

- avveckling av AJS 37/SK 37E slutförs.

Förbandstyp 12 – Transportflygförband

Inriktning under försvarsbeslutsperioden:

- utveckling av lufttankningsförmåga samt
- livstidsförlängning av TP 84 fortsätter.

Övriga mål och inriktningar

- utveckling av soldatsystem MARKUS fortsätter, med mål att påbörja anskaffning till utvalda förband från tidigast 2010,
- anskaffning av splitterskyddad normpersonbil,
- utveckling av SEP fortsätter, med mål att påbörja begränsad anskaffning tidigast 2010,
- driftsättning av maskinella minröjningssystem (land) anskaffade för internationella insatser,
- delavveckling av SK 60 genomförs,
- utveckling av AESA-radar påbörjas,
- utveckling av försvarsmaktsgemensamt krypto,
- utveckling av försvarsmaktsgemensam radio samt
- utveckling av resursledningssystem fortsätter för att på sikt utveckla förmåga till ledning och styrning av tillgångar.

Mål och inriktning för anläggningar 2005-2007

Anläggningsutvecklingen inriktas mot att möta de krav som ställs av det nätverksbaserade försvaret inom funktionen skydd. Arbete med framtagning av manual för typcamp skall fullföljas och nyttjas vid internationella insatser. Genomförande av plan inom området säkerhetsskydd för anläggningar fullföljs och vidareutvecklas.

Anläggningsförsörjningen omfattar bl a ombyggnad av visa ledningsplatser, anskaffning av anläggningskomponenter för kustspaningsradar PS 640, anpassningsåtgärder för anskaffning av larm samt fortsatt ombyggnad av anläggningar för FTN. Dessutom genomförs anläggningsåtgärder på vissa flottilj- och insatsbaser bl. a. för att upprätthålla flygsäkerhetskraven.

Avveckling av anläggningar som inte avses nyttjas i insatsorganisationen fortsätter.

Mål och inriktning för Forskning och teknikutveckling (FoT) 2005-2007.

Den övergripande inriktningen och syftet med forskning och teknikutveckling är att bidra till den långsiktiga utvecklingen med nödvändig kunskap, kompetens och teknikförsörjning, i syfte att

- utveckla Försvarsmaktens funktioner så att erforderlig modernitet erhålls för att möta tänkbara, framtida hot och risker,
- anpassa Försvarsmaktens förmågor till nya villkor och uppgifter samt
- utveckla Försvarsmaktens förmågor och funktioner för lösande av förelagda uppgifter.

Forskning och teknikutveckling skall främst inriktas mot att bidra till utvecklingen av Försvarsmaktens framåtriktade anpassningsförmåga, samt för att kunna stödja internationell verksamhet.

Långsiktiga satsningar fokuseras till prioriterade områden, vilket utvecklas nedan. Särskild vikt läggs vid att skapa förutsättningar för utveckling mot det nätverksbaserade försvaret.

Handlingsfrihet bibehålls för successiva omavvägningar inom FoT för att möta sådana långsiktiga behov av FoT som kan identifieras som en följd av fattat FB 04 hösten 2004. Sådana behov kan vara fastlagda starka svenska nischer eller strategiskt viktiga kompetenser.

I första hand skall tilldelade resurser nyttjas inom områden där Försvarsmaktens operativa behov är drivande för utvecklingen. Riktade satsningar skall göras inom delsystemområden där en inhemsk kompetens är av stor betydelse för Försvarsmaktens anpassningsförmåga. Detta skall ske bl a genom utveckling av utpekade nischer och strategiskt viktiga kompetenser.

Forskning och teknikutveckling inriktas även för att i möjlig omfattning nyttja civilt driven teknik för militära systemlösningar.

Resurser för att vidmakthålla strategiskt viktiga kompetenser inom forskning och teknikutveckling koordineras med materielförsörjningen.

Verksamheten skall i ökande omfattning genomföras i internationell samverkan.

Ett viktigt mål är att koordinera strategiskt viktiga kompetenser inom forskning och teknikutveckling med materielförsörjningen.

Sådana kompetenser utgörs för närvarande av följande teknikområden: ledningssystemteknik, informationskrigsteknik, telekrigsteknik (inklusive sensorer och målsökare), signaturanpassningsteknik, undervattensteknik, vapentechnik och ballistiskt skydd, skydd mot NBC-stridsmedel, människa- system- interaktion samt systemteknik för obemannade farkoster. Dessa kompetenser kan komma att förändras genom det arbete som sker med annan tidsplan inom underlagsarbetet för försvarsbeslutet.

Målet för särskilda FoT-satsningar är att genomföra projekt som avser generell teknikutveckling med tyngdpunkt på modellering och simulering, energiteknik, nanoteknik, signaturanpassning samt produktionsteknik. Ytterligare områden är autonoma funktioner, elektronik och fotonik samt systemteknik för komplexa system. Verksamheten genomförs med måttlig förnyelsetakt.

Ett särskilt demonstratorprogram genomförs under perioden 2003-2008. Programmet innehåller en bredd för att stödja utvecklingen inom beslutade funktio-

ner. Programmets målsättning är att visa nya teknikers funktionalitet och realiserbarhet i ett medellångt (fem till tio år) till långt perspektiv. Verksamhetens mål är vidare att generera nya handlingsmöjligheter för en ökad anpassningsförmåga. Målet är ett bibehållet inslag av teknikdemonstratorer och simulatorer som stöd för kompetensutveckling mot högre systemnivåer. Planeringen av ett fortsatt men reducerat demonstratorprogram fullföljs inom ramen för den avdelade ekonomiska resursnivån.

I planeringen skall vid prioriteringen av verksamheten beaktas kunskapsbehoven avseende bl a:

- lednings-, kommunikations- och informationssystem,
- sensor- och underrättelsesystem,
- vapen-, verkans- och motverkanssystem,
- skyddssystem, inkl NBC-skydd, ammunitions- och minröjning samt
- temaorienterade problemställningar mot högre systemnivåer.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring för nya krigsförband som NBC-kompani och IT-försvarsförbands behov skall beaktas.

Målet för den försvarsmaktsgemensamma teknikutvecklingen är att bidra till vidmakthållande och utveckling på lång sikt av FMV och Försvarsmaktens teknikförsörjning och kompetens i materielanskaffningen.

I förekommande fall är målet med satsningarna att bidra till en fortsatt utveckling av försvarsindustrin mot civila och s k dual use-produkter.

En ytterligare målsättning för FoT-verksamheten är att den i ökande omfattning genomförs i internationell samverkan.

4.2.3 Mål och inriktning för verksamhetsgren 3 (insatser)

Beredskap för att försvara Sverige mot väpnat angrepp

Insatsorganisationens differentierade beredskap har fastställs i Regeringsbeslut 2003-05-08. I hemligt regeringsbeslut (2000-03-30) har inriktning för Försvarsmaktens beredskap över året reglerats.

Regeringen har i regleringsbrevet för år 2004 uppdragit åt Försvarsmakten att redovisa vilka verksamheter som påverkas mot bakgrund av beslut från 2003-05-08.

Försvarsmaktens redovisning, som framgår av bilaga 9 (hemlig), innehåller en beskrivning av hur beredskapssystemet har utvecklats utgående från regeringens beslut och vilken påverkan det haft på insatsorganisationen.

Fortsatt beredskapsplanering skall inledningsvis ske enligt FP 2000, där den differentierade beredskapen utvecklas vidare. Efter försvarsbeslutet kommer försvarsplaneringen att överarbetas i syfte att omsätta beslutade förändringar i militärstrategisk- och operativ planering till grund för vidare reglering av Försvarsmaktens beredskap.

Försvarsmakten skall med förband under grund- och fortsättningsutbildning eller under utbildning för internationella insatser och med stöd av sådana delar av insatsorganisationen som har hög beredskap, kunna möta de hot om väpnade angrepp som på kort sikt kan uppstå.

Ledningsberedskapen skall medge en tidig insats med grundorganisationens resurser.

Beredskap för att hävda Sveriges territoriella integritet

För att hävda Sveriges territoriella integritet skall Försvarsmakten upprätthålla beredskap att kunna upptäcka kränkningar av sjöterritorium och luftrum i prioriterade områden.

Försvarsmakten skall upprätthålla beredskap att kunna upptäcka hot mot Sverige och Försvarsmakten och ständigt upprätthålla bevakning och skydd av prioriterad egen verksamhet.

Planeringen skall inriktas mot att med förstärkning ur övriga insatsförband, vid behov genom inkallelser, kunna upprätthålla verksamheten under längre period, månader.

Incidentinsatser

Försvarsmakten skall enskilt eller i samverkan med andra myndigheter kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer riktade mot verksamhet på marken, på och under havsytan, i luften, samt på informationsarenan.

Genom samverkan med andra myndigheter skall Försvarsmakten övervaka luft- rum samt sjöterritorium och ständigt kunna upptäcka kränkningar av sjöterritorium och luftrum i prioriterade områden.

Försvarsmakten skall vidare anpassa beredskapen och efter indikation kunna avvisa kränkningar av luftrum, sjö- och markterritorium och hantera incidenter.

Försvarsmakten skall dessutom, med den förmåga som skapas enligt ovan i övrigt kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred.

Beredskap för internationell verksamhet

Försvarsmaktens bidrag till internationell fredsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet baseras under 2005-2007 på följande grunder: De förband som sätts in i internationella insatser skall vara identiska med de förband Försvarsmakten tagit fram utgående från nationella operativa krav. Förbandsmassan skall vara moduluppbyggd, det vill säga bestå av ett antal flexibelt utbytbara delar som kan vara fristående, alternativt sättas samman till tillfälliga stridsgrupper skräddarsydda för explicita uppgifter. De internationellt insatta förbanden kommer i huvudsak att personalförsörjas genom kontraktsanställda beredskapssoldater alternativt direktrekrytering vid rotationer.

Försvarsmaktens detaljerade förslag till fortsatt inriktning av internationell verksamhet samt förändringar av innehållet i Sveriges anmälan av förband m m till internationella styrkeregister framgår av bilaga 14 samt underbilaga 14.1. Fortsatta överväganden skall göras avseende förbandens beredskap och behov av beredskapskontrakt baserat på de riktlinjer som framgår av bilaga 14.

./14
./14.1

Försvarsmakten skall, efter regeringsbeslut i varje enskilt fall, kunna ställa förband med erforderliga stödfunktioner till EU, NATO, FN och OSSE förfogande.

Försvarsmakten skall kunna ställa personal till förfogande för tjänstgöring inom EU:s militära permanenta strukturer, som förbindelseofficerare vid olika nationella och multinationella staber, samt med kort varsel kunna bemanna multinationella staber under EU-ledda operationer. Försvarsmakten skall kunna ställa personal till förfogande för tjänstgöring i NATO:s högkvarter och i staber på olika nivåer inom ramen för det fördjupade PFF-samarbetet och under NATO-ledda operationer.

Försvarsmakten skall upprätthålla beredskap för deltagande i SHIRBRIG enligt fattade beslut.

Försvarsmakten skall parallellt med EU:s militära institutioner kunna genomföra bedömandearbete på militärstrategisk nivå, såväl för militära insatser som för övningsverksamhet. Detta i syfte att kunna biträda Regeringskansliet med underlag rörande insatsplanering och beslut om truppbidrag.

Försvarsmakten skall kunna hålla anmälda förband i utlandsstyrkan i enlighet med respektive förbands uthållighetskrav. För beräkning av rekryteringsbehov och beredskapsåtgärder m m planeras upp till 1 000 personer kontinuerligt och under begränsad tid ytterligare 500 personer tjänstgöra i utlandsstyrkan.

Personal ingående i förband med upp till 30 dagars beredskap skall vara beredskapskontrakterad om det inte ingår i anställningsvillkoren (detta gäller även personal ingående i förband med upp till 90 dagars beredskap, varvid tjänstgöringskyldighet framgår av ingångna kontrakt).

Inom ramen för NORDCAPS-samarbetet skall planeringen inriktas mot ansvara för värdskapet samt leda den icke-permanenta brigadstaben för en styrka upp till brigads storlek och bidra med ett stabskompani under tiden från och med 2004-07-01 till och med 2006-06-30.

Internationella insatser

Försvarsmakten skall, efter regeringsbeslut i varje särskilt fall, förbereda, genomföra, vidmakthålla och avveckla de internationella insatser och missioner som beslutas av statsmakterna. Resurser för förbandsverksamhet, materielanskaffning och materielunderhåll inplaneras så att insatta förband och personal i staber, observatörsmissioner m m kan lösa ålagda uppgifter.

Internationellt försvarssamarbete

Försvarssamarbetet inriktas, såväl bilateralt som multilateralt, mot att öka interoperabilitet i enlighet med de inriktningar som framgår av bilaga 15 och krav angivna inom ramen för NATO "Planning and Review Process (PARP)" respektive EU "Helsinki Headline Catalogue (EU HHC)".

Försvarsmakten skall fortsatt bidra till samarbetet och utvecklingen av förslag till bristtäckning inom ramen för "European Capabilities Action Plan (ECAP)". Förband avsedda för deltagande i internationella krishanteringsinsatser skall anmälas till "Operational Capabilities Concept (OCC) Pool of Forces" för att kunna certifieras, exempelvis vid "Flag Officers Sea Training" (FOST), och delta i NATO-ledda övningar där partnerländer inbjuds.

Det bilaterala stödet till Estland, Lettland och Litauen skall fortsätta och omfatta materielöverföring till främst sjukvårdsförband, samt utbildning. Samarbetet kommer successivt att övergå till normalt grannlandssamarbete.

Inom det multilaterala samarbetet, BALTSEA, med Estland, Lettland och Litauen skall stöd lämnas till Försvarshögskolan, i form av personal för verksamhet vid Baltic Defense College (BALTDEFCOL), och till den baltiska sjöstyrkan (BALTRON).

Därutöver skall Försvarsmakten kunna medverka med enheter för minröjning till sjöss i Baltikum, varvid beslut om ambitionsnivå och insats avgörs från fall till fall. Försvarsmakten skall även i övrigt medverka i det vidgade Östersjösamarbetet.

Utvecklingen av ammunitions- och minröjningsförmågan för internationella fredsfrämjande och humanitära insatser skall fortsätta, varvid bl a förmågan att använda minhundar och maskinell minröjning ökas. Den personliga kompetensen för

kvalificerad ammunitionsröjning för IED (Improvised Explosive Devices), B- och C-stridsmedel samt radioaktiva ämnen skall ökas.

Svenska förhandlingsinsatser avseende nedrustning, rustningskontroll samt förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder skall stödjas och ingångna avtal implementeras.

Beredskap för att lämna stöd till samhället

Försvarsmakten skall, vid sidan om skyldigheten att medverka i räddningstjänst enligt räddningstjänstlagen (1986:1102), i första hand med grundorganisationens resurser kunna stärka samhället vid svåra påfrestningar i fred och därvid kunna ställa resurser till förfogande. Inga särskilda resurser skall, utan särskilt regeringsbeslut, anskaffas eller beredskapsställas för stöd till samhället.

Försvarsmakten skall i samverkan med ansvariga myndigheter fortsätta planeringen för militära stödinsatser särskilt inom områdena radioaktivt nedfall, elförsörjning, telekommunikationer, vattenförsörjning, radio och TV, översvämningar och dammbrott, massflykt av asyl- och hjälpsökande till Sverige, allvarlig smitta, smuggling, terrorism, kemikalieolyckor, ammunitions- och minröjning, utsläpp av farliga ämnen till sjöss samt övergripande informationssäkerhet. Planeringen skall bidra till att samhällets gemensamma beredskap för insatser inom nämnda områden är tillräcklig.

Försvarsmakten skall generellt fortsätta att utveckla förmågan att samverka med civila myndigheter och att kunna lämna stöd till samhället inom skilda områden i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet. Förmågan att samverka med berörda och ansvariga myndigheter skall utgöra en del av Försvarsmaktens beredskap att lämna stöd till samhället. Särskild vikt skall härvid läggas vid samverkan med räddningstjänsten, sjukvården och polisen. Arbetet skall bedrivas tillsammans med berörda och ansvariga myndigheter.

Insatser för stöd till samhället

Militära stödinsatser skall genomföras i samverkan med berörda och ansvariga myndigheter, särskilt inom de områden som anges ovan, i den mån militära stödinsatser efterfrågas samt rättsliga och resursmässiga förutsättningar föreligger. Särskild vikt skall läggas vid stöd till räddningstjänsten, polisen och sjukvården.

Försvarsmakten skall, med stöd av förordningen om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet, i vissa fall ta ut avgifter för stöd som lämnas enligt förordning (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till samhället.

Militära stödinsatser skall även, efter och enligt särskilt regeringsbeslut, genomföras vid svåra påfrestningar i fred.

Hemvärnets och de frivilliga försvarsorganisationernas tillgänglighet, geografiska utspridning samt lokalkännedom och lokalförankring skall i största möjliga och lämpliga utsträckning tas tillvara i samband med militära stödinsatser.

4.2.4 Mål och inriktning för verksamhetsgren 4 (försvarsunderrättelseverksamhet)

Försvarsmakten skall bedriva försvarsunderrättelseverksamhet i enlighet med lagen (2000:130) om försvarsunderrättelsetjänst och förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelsetjänst.

Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet skall kartlägga yttre militära hot mot landet och utgöra ett stöd för svensk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik. Verksamheten skall utveckla förmågan att delge såväl strategiska och icke-militära underrättelser som underrättelser om den vidgade hotbilden. Rapportering till regeringen skall ske i enlighet med de särskilda beslut som regeringen fattar.

Förmågan till inhämtning på olika sätt skall vidmakthållas och inom vissa prioriterade områden utvecklas. Uppföljning och bedömning av närområdet skall ha en fortsatt hög prioritet. Beredskapen inom försvarsunderrättelseverksamheten skall även hålla en sådan nivå att verksamheten snabbt kan anpassas till händelseutvecklingen i omvärlden. Förmågan att ta fram beslutsunderlag för möjliga områden för svenska insatser skall vidmakthållas och i slutet av perioden förbättras. Svenska utlandsmissioners behov av underrättelser och information skall ha fortsatt hög prioritet för Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet. I slutet av perioden skall fyra olika insatser kunna stödjas samtidigt.

Försvarsmaktens förmåga att bidra till det stärkta underrättelsesamarbetet inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) och EU:s krishanteringsförmåga (ESFP) skall utvecklas ytterligare. Kunderna inom GUSP och ESFP ställer sannolikt utökade krav under perioden. I slutet av perioden skall bidragen kunna vara väsentligt mer omfattande än idag.

De nära samarbetet med Regeringskansliet och dess samordningssekretariat för säkerhetspolitiska underrättelsefrågor skall fortsätta att utvecklas. Verksamheten skall anpassas för att utveckla förmågan att svara på Regeringens och Regeringskansliets underrättelsebehov.

Försvarsmaktens förmåga att bedöma de nya hot, risker och påfrestningar för det svenska samhället som den vidgade hotbilden utgör, skall fortsatt förstärkas. Härvid skall samverkan med polisiära myndigheter ytterligare förstärkas och kontakterna med övriga relevanta delar av samhället säkerställas.

Försvarsunderrättelsetjänsten skall under perioden fortsätta att utvecklas varvid underrättelse- och säkerhetstjänsten inom det nätverksbaserade försvaret skall vara drivande för utveckling och inriktning av försvarsunderrättelseverksamheten. Under perioden skall kunskaps- och databaser byggas upp så att delgivning av underrättelser kan ske med större precision och minskade tidsförhållanden. De underrättelseprodukter som Försvarsmakten delger skall utvecklas för att mer spegla uppdragsgivarens behov.

5. Förslag till finansiering perioden 2005-2007 (2008) – Planeringsalternativ minus 3 miljarder kronor

5.1 Planeringsramar från regeringen

Regeringens budgetproposition för år 2004 och regeringens planeringsanvisningar den 26 juni 2003, ger en ekonomisk ram för planeringsalternativet minus 3 miljarder kronor, relativt oförändrad ekonomi (grundalternativet), på 37 056 miljoner kronor (prisläge i G 04). Försvarsmakten har givits full frihet att föreslå den årsvisa sänkningen under perioden 2005-2007 för att från och med år 2008 ha intagit den nya nivån.

Försvarsmakten skall mot bakgrund av det ovan anförda redovisa en planering inom angivna totalramar. Förslag till fördelning av tillgängliga resurser mellan anslag/anslagsposter per år framgår av kapitel 5.2.

5.2 Plan för respektive anslag

Inom Förbandsverksamheten (anslagspost 6:1:1) har utbildning, övningar m m genomförts till något lägre nivå än ursprungligen planerat på grund av de utgiftsbegränsningar som regeringen beslutade om under 2003. Slutligt ekonomiskt utfall för 2003 blev 20 413 miljoner kronor vilket är 62 miljoner under utgiftstaket.

Verksamheten inom anslaget 6:2 Materiel och anläggningar samt Forskning och teknikutveckling begränsades på grund av regeringens beslut om utgiftsbegränsningar 2003. Försvarsmakten underskred utgiftstaket med cirka 40 miljoner kronor efter ett omfattande omförhandlingsarbete av redan lagda beställningar med Försvarets Materielverk. Utgiftstaket innebär dock ett anslagssparande på anslag 6:2 om 2 051 miljoner kronor bestående av i huvudsak förskjutna materielbeställningar från år 2003 till i första hand 2004 och delvis även till 2005 eftersom regeringen även har utgiftsbegränsat verksamheten 2004. Försvarsmaktens planering bygger på inriktningen från regeringen, att anslagssparandet på grund av anskaffningsförskjutningarna disponeras av Försvarsmakten.

För perioden 2005-2007 (2008) föreslår Försvarmakten en fördelning av de samlade ekonomiska resurserna enligt tabell nedan.

Mål och uppdrag enligt kapitel 4 ger följande resursplanering för år 2005-2007.

(Mkr i prisläge G 04).

<i>Anslag/Anslagspost/ Verksamhetsgren</i>	<i>An- slag/ An- slags- post</i>	<i>2003 Utfall</i>	<i>2004 Prog nos 1)</i>	<i>2005 1) 2)</i>	<i>2006 1)</i>	<i>2007 1)</i>	<i>2008- 2014 per år</i>
6:1:1 Förbandsverksamhet	6:1:1	20 413	20 567	21 265	20 108	18 429	18 034
1 Förbandsverksamhet	6:1:1	18 318	18 467	19 139	18 097	16 586	16 231
3 Insatser	6:1:1	2 095	2 100	2 127	2 011	1 843	1 803
6:1:2 Fredsfrämjande truppinsatser							
3 Internationella insatser	6:1:2	1 186	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	6:2	19 350	20 000	17 591	18 348	18 927	17 822
2 Materiel / Anläggningar	6:2:1	18 322	18 951	16 561	17 398	18 027	16 957
2 FoT	6:2:2	1 028	1 049	1 030	950	900	865
Summa anslag 6:1+6:2		40 949	41 767	40 056	39 656	38 556	37 056
6:10 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer							
1 Förbandsverksamhet	6:10 ³⁾	59	59	59	59	59	59
UD 5:2 Verksamhet utomlands							
3 Internationella insatser	5:2:1 ⁴⁾	62	68	68	68	68	68

- 1) Prognos för år 2004 samt för perioden 2005-2007 framgår av bilaga 13. I prognosen framgår hur Försvarmakten planerar förskjutningarna (anslagssparandet) mellan åren på grund av utgiftstaken.
- 2) Kolumnen innehåller inte förskjutningar (anslagssparande) från 2004, vilka Försvarmaktens planering bygger på enligt regeringens inriktning (se bilaga 13 prognos).
- 3) Försvarmakten har i denna tabell för anslaget 6:10 planerat med verksamhet enligt nivå RB 2004 för åren 2005-2007. FM och KBM förslag för perioden framgår nedan.
- 4) Försvarmakten har för anslaget UD 5:2:1 planerat med verksamhet enligt nivå RB 2004 för åren 2005-2007.

Anslagspost 6:10:1 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret

Försvarsmakten och KBM ska fördela organisationsstöd till de frivilliga försvarsorganisationerna. Fördelningen av organisationsstödet grundar sig på antalet medlemmar i en frivillig försvarsorganisation (max 30 000 medlemmar) samt ett antal andra faktorer som förändras över tiden. Det är därför svårt att göra en långsiktig bedömning av hur mycket av anslaget som skall fördelas till Försvarsmakten respektive KBM (därför förändrat förslag 2004). En av de faktorer som utgör grund för fördelningen är "särskild riktad ungdomsverksamhet". Inom detta område har flera organisationer anmält att de kommer att utöka sin ungdomsverksamhet. För att resurserna skall täcka den ökande ungdomsverksamhet fordras att anslaget utökas med totalt 2 till 3 miljoner kr.

Dessutom föreslås att, då anslaget inte prisomräknats sedan 1994, anslagsposten räknas upp med 10 procent och därefter årligen med KPI (motsvarande framställning ingår i KBM budgetunderlag).

	2003	2003	2004	2005	2005
Tkr	ram	utfall	förslag	förslag	ny ram
FM	59 245	59 245	62 956	62 265	69 000
KBM	29 020	28 930	25 309	22 000	29 000
Totalt	88 265	88 175	88 265	88 265	98 000

5.3 Prognos för år 2004 samt perioden 2005-2007

Se bilaga 13: "Prognos för år 2004 samt för perioden 2005-2007".

/13

5.4 Låneram för anläggningstillgångar

<i>Lånebehov</i> <i>Mkr</i>	<i>2003</i> <i>Utfall</i>	<i>2004</i> <i>Plan</i>	<i>2005</i> <i>Plan</i>	<i>2006</i> <i>Plan</i>	<i>2007</i> <i>Plan</i>
Ingående lån	1 219	1 354	1 702	2 108	2 384
Nyupplåning	472	686	832	803	842
Amortering	337	339	425	527	596
Kvarstående lån	1 354	1 702	2 108	2 384	2 630
Beslutad/föreslagen låneram ¹⁾	1 700	1 850	2 100	2 400	2 700
Utfall/beräknad ränteutgift	64	70	87	103	115
Ränteantagande % för nyupplåning		4,6	4,6	4,6	4,6
Finansiering: anslag 6:1	x	x	x	x	x

1) Anledningen till Försvarsmaktens behov av utökad låneram är projektet PRIO vilket anmäls i kapitel 2.2.5 i huvuddokumentet.

5.5 Avgifter och andra inkomster

Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen

(Mkr)

	<i>2003 Utfall</i>	<i>2004 Plan</i>	<i>2005 Plan</i>	<i>2006 Plan</i>	<i>2007 Plan</i>
Totalt § 4 avgifter	425	407	407	407	407

From 2004 redovisar FM intäkter för tillhandahållande av utrustning som en avgiftsbelagd verksamhet enligt förordning 2002:375 Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet (c:a -20 Mkr).

Övriga avgiftsinkomster som disponeras av Försvarsmakten och som redovisas mot anslag

(Mkr)

	<i>2003 Utfall</i>	<i>2004 Plan</i>	<i>2005 Plan</i>	<i>2006 Plan</i>	<i>2007 Plan</i>
Hyror avseende elev- och befälshotell	14	16	16	16	16
Reservmateriel	114	115	115	115	115
Drivmedel	28	30	30	30	30
Transportverksamhet	52	60	60	60	60
Marketenteriverksamhet	17	20	20	20	20
Övrig förplägnadsverksamhet	59	60	60	60	60
Extern verkstadsverksamhet	444	400	400	400	400
Personalbutiksverksamhet	4	6	6	6	6
Flygmedicinska uppgifter för civil luftfart	2	2	2	2	2
Verksamhet enligt förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet 1)	8	25	25	25	25
Inkomster av mindre ekonomisk omfattning	1	1	1	1	1
Summa	743	735	735	735	735

1) From 2004 redovisar FM intäkter för tillhandahållande av utrustning som en avgiftsbelagd verksamhet enligt förordning 2002:375 Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet (c:a +20 Mkr).

Övriga inkomster som disponeras av Försvarsmakten och som redovisas mot anslag

(Mkr)

	<i>2003 Utfall</i>	<i>2004 Plan</i>	<i>2005 Plan</i>	<i>2006 Plan</i>	<i>2007 Plan</i>
Royalties, viten m m	5	20	20	20	20
Bidrag	51	41	41	41	41
Övertalig materiel	56	80	30	30	30
Finansiella intäkter	85	50	35	35	35
Summa	197	191	126	126	126

5.6 Räntekontokredit och anslagskredit

Räntekontokrediterna för Försvarsmakten är 2 500 miljoner kronor enligt RB 2004. Räntekontokrediterna har reducerats under ett antal år och är med nuvarande läge för Försvarsmakten (anslagssparande) på en acceptabel nivå. För år 2005 planerar Försvarsmakten att anslagssparandet (förskjutning av materielanskaffning på grund av utgiftstak) skall vara nere på en mera normal nivå. Av detta skäl behöver räntekontokrediterna ökas till 3 500 miljoner kronor.

Försvarsmakten föreslår att, enligt tidigare rutin, anslagskrediterna år 2005 för anslagspost 6:1:1 skall vara 3 procent av anslagsposten, för anslagspost 6:1:2 300 miljoner kronor och för anslaget 6:2 3 procent av anslaget.